

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра загальноправових дисциплін

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ»

Студента 2 курсу, 8 м групи,
спеціальності 081 «Право»,
спеціалізації «Правове забезпечення
безпеки підприємницької діяльності»

_____ **Кузнцова Максима Сергійовича**

Науковий керівник
к.ю.н., професор

_____ **Крегул Юрій Іванович**

Гарант освітньої
програми
к.ю.н., професор

_____ **Крегул Юрій Іванович**

Київ 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Підприємство як організаційна форма господарювання ...	8
1.1. Поняття підприємства як організаційної форми господарювання.....	8
1.2. Особливості правового статусу окремих видів підприємств.....	15
1.3. Підприємство як юридична особа.....	21
РОЗДІЛ 2. Припинення діяльності підприємства	30
2.1. Припинення діяльності підприємства в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення).....	30
2.2. Припинення діяльності підприємства в результаті ліквідації.....	44
РОЗДІЛ 3. Припинення діяльності редакцій державних і комунальних друкованих засобів масової інформації	65
3.1. Реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації.....	65
3.2. Припинення діяльності Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці».....	69
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	90

ВСТУП

Актуальність теми. Динаміка розвитку ринкових відносин в Україні за часів незалежності об'єктивно зумовила зростання значення інституту юридичної особи (підприємства). Факторами впливу слід визнати ускладнення ринкових відносин елементами державного втручання, корпоратизацію та монополізацію багатьох сфер підприємницької діяльності, появу новітніх інформаційних технологій, які в свою чергу обумовили виникнення нових форм кооперації людей та способів ведення бізнесу. Одночасно виникло питання про відповідність правової складової в цих процесах. Відповідь на питання, наскільки законодавець встигає реагувати на ці динамічні зміни та наскільки чинне законодавство відповідає потребам сьогодення при вивченні юридичної практики, є очевидним. Незважаючи на те, що об'єм законодавчого матеріалу, в тому числі щодо юридичних осіб (підприємств), постійно зростає, так само як і поступово змінюється уявлення про юридичну особу (підприємство), її природу, залишається ще багато невирішених питань, пов'язаних саме з юридичними особами (підприємствами), зокрема особливостями їх функціонування в сучасних економічних умовах та їх припиненням [1].

Питання припинення діяльності юридичних осіб (підприємств) регулює значна кількість законодавчих актів, до яких, насамперед, належать Цивільний [2], Господарський [3] та Господарський процесуальний кодекси України [4], закони України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [5], «Про господарські товариства» [6], «Про акціонерні товариства» [7], «Про банки і банківську діяльність» [8], «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [9] та інші нормативно-правові акти, у тому числі відомчі.

Норми вищезазначених законодавчих актів, що регулюють відносини, що виникають при припиненні діяльності юридичних осіб (підприємств), певний час мали неузгодженості та суперечності.

Зокрема, не було єдиного підходу до визначення шляхів (форм) припинення юридичних осіб (підприємств). Норми статті 59 Господарського

кодексу України (далі - ГК України), визначаючи, що припинення суб'єкта господарювання здійснюється шляхом його реорганізації або ліквідації, містили чотири форми реорганізації суб'єкта господарювання: злиття, приєднання, поділ та перетворення. У нормах статті 104 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) також вживалися ці терміни, не узагальнюючи їх терміном «реорганізація», а визначаючи як форми припинення юридичної особи в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам - правонаступникам. У нормах статті 33 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» (стара редакція) термін «реорганізація» наводився в дужках як узагальнюючий для злиття, приєднання, поділу, перетворення. Нормами статті 19 Закону України «Про господарські товариства» шляхами припинення діяльності товариства визначалися реорганізація та ліквідація та п'ять форм реорганізації: злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення.

Така неузгодженість в законодавстві мала ризик негативних наслідків щодо порушень прав та інтересів юридичних осіб (підприємств) та потребувала внесення відповідних змін до законодавства.

Разом з цим, протягом останніх п'ять років законодавство України, що регулює питання припинення діяльності юридичних осіб (підприємств), зазнало значного вдосконалення.

Було внесено ряд змін до норм Господарського та Цивільного кодексів України, законів України «Про господарські товариства», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» та інші.

Законодавцем встановлений єдиний підхід до шляхів припинення діяльності юридичної особи, а саме, визначено, що юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників (стаття 104 ЦК України).

Припинення діяльності юридичної особи (підприємства) важливе не тільки з точки зору існування суб'єкту цивільних відносин, але й визначення юридичної долі її прав та обов'язків. Якщо у випадку з ліквідацією юридичної особи (підприємства) припиняється її правосуб'єктність, то у разі реорганізації юридичної особи (підприємства) (в залежності від її виду) не тільки змінюється обсяг прав та обов'язків, але й може змінюватись суб'єкт відповідних відносин. Тому питання про види реорганізації потребує детального вивчення. Аналіз юридичної практики також свідчить про наявність проблем у визначенні правових наслідків реорганізації юридичних осіб (підприємств). Передусім, йдеться про традиційний розгляд реорганізації як форми припинення юридичної особи (підприємства), яка вибуває з числа суб'єктів цивільного обороту. У зв'язку з цим виникає необхідність також визначити подальшу юридичну долю зобов'язань, учасником яких була ця юридична особа (підприємство).

Таким чином, зазначене обумовило вибір теми випускної кваліфікаційної роботи у якій реалізовано спробу дослідити норми законодавства, що регулюють питання діяльності, припинення юридичних осіб (підприємств), а також на практичному прикладі розглянути питання реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом його перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці»».

Теоретичною основою випускної кваліфікаційної роботи стали наукові положення, що містяться у працях таких дослідників: Д. В. Задихайло, В. С. Мілаш, Н. М. Бондар, Д. В. Жеков, Л. В. Сіщук, В. С. Щербита, Л. П. Котяш, О. І. Попов, С. І. Третьяков, Я. Г. Задовбацька, В. Л. Ортинська, Г. Л. Знаменський, О. П. Подцерковний, О.О. Квасницька, А. В. Смітюк, Д. В. Боброва, О.В. Дзера, А. С. Довгерт, В. Пташник, А. Беяневич, О Безбабик В. В. Нікітін, Н. О. Невмержицька, І. С. Тімуш.

Мета та завдання дослідження. Мета випускної кваліфікаційної роботи полягає дослідження підстав, форм, видів та особливостей припинення

юридичної особи (підприємства), а також висвітлення практичного матеріалу щодо реорганізації юридичної особи - Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом його перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці».

Для досягнення мети в випускній кваліфікаційній роботі вирішувалися наступні завдання:

дослідження правової природи підприємства як організаційної форми господарювання;

дослідження питання припинення суб'єктів господарювання на основі комплексного аналізу господарського та цивільного законодавства, практики його застосування та відповідних теоретичних засад;

здійснення аналізу реорганізації як форми припинення юридичної особи та визначення її правових наслідків;

встановлення та дослідження особливостей приєднання, злиття, поділу, виділу, перетворення юридичних осіб, дослідження правонаступництва при реорганізації юридичних осіб;

здійснення аналізу поняття ліквідації юридичної особи та підстав для її проведення, а також порядку ліквідації юридичної особи та її правові наслідки;

вивчення та висвітлення практичних матеріалів щодо реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом його перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці».

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, що виникають під час вирішення питання щодо припинення діяльності підприємств в Україні.

Предмет дослідження - правові питання припинення суб'єктів господарювання.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є діалектичний метод пізнання, за допомогою якого встановлено та визначено зв'язок предмета дослідження із правовою складовою, що утворює об'єкт даного дослідження, динаміку процедури припинення юридичної особи

(підприємства). У процесі дослідження застосовувались наступні наукові методи: логіко-історичний (досліджувався процес формування інститут юридичної особи (підприємства), її припинення); порівняльно-правовий (при аналізі законодавчих і підзаконних норм, суджень і вчень юристів, які займалися розглядуваною проблематикою); формально-логічний (при аналізі чинного законодавства України, що регулює процедуру припинення юридичної особи (підприємства)).

Апробація результатів дослідження. Основні напрацювання випускної кваліфікаційної роботи знайшли своє відображення у науковій статті «Правове регулювання припинення діяльності підприємств в Україні», яка опублікована у науковому збірнику студентських робіт «Правове регулювання підприємницької діяльності» (м. Київ, КНТЕУ, 2018).

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, що об'єднують сім підрозділів, висновків і списку використаних джерел (79 найменувань). Повний обсяг роботи становить 111 сторінок, з них обсяг основного тексту - 80 сторінок.

РОЗДІЛ 1. Підприємство як організаційна форма господарювання

1.1. Поняття підприємства як організаційної форми господарювання

Вивчення теми доцільно розпочати із з'ясування поняття підприємства як організаційної форми господарювання.

З точки зору окремих правознавців-господарників, найважливішим видом серед суб'єктів господарювання можна визнати підприємство. Це зумовлено особливими економічними і соціальними функціями підприємства в економічній системі, а саме функціями товаровиробника, який задовольняє суспільні потреби у продукції, роботах та послугах. Тому законодавчий інститут підприємства або господарюючого суб'єкта є центральною частиною системи господарського права України, його правовою основою. Правове становище підприємств в українському законодавстві, що почало формуватися після здобуття Україною державної незалежності, вперше було визначено Законом України від 27.03.1991 р. «Про підприємства в Україні» [10], більшість положень якого було враховано при розробці ГК України. Відповідно до умов ЦК «підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності», і як таке є сукупністю нерухомих і рухомих речей, майнових та інших прав, а також може бути в цілому чи в частині об'єктом купівлі-продажу, застави, оренди та інших правочинів (ст. 191 ЦК України). Слід підкреслити, що термін "підприємство" вживається в іншому розумінні - як об'єкт прав і в інших законодавчих актах, зокрема, у Законі України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» йдеться про підприємства як цілісні майнові комплекси. На відміну від цивільного законодавства, господарське використовує поняття підприємства як суб'єкта права. За сучасних умов таке його розуміння набуло значного поширення та використовується і в Європейському Союзі.

Підприємство як багатопланове соціально-економічне і правове явище має певну сукупність економічних, організаційних і юридичних ознак, за якими

кваліфікується як господарюючий суб'єкт і суб'єкт права. За допомогою цих ознак визначається правове становище підприємств усіх форм власності і галузей народного господарства. Поняття «підприємство» є узагальнюючим, збірним. По-перше, воно визначає підприємства як певні організаційно-правові форми господарювання. По-друге, це поняття є загально-галузевим, тобто притаманне будівельним, транспортним, сільськогосподарським, торговельним та іншим підприємствам.

Відповідно до змісту ст. 62 ГК України основною організаційною формою господарювання є підприємство, як самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності, в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами.

Ознаками підприємств як суб'єктів господарського права, складовими їх організаційно-правової форми є: 1) визначеність організаційно-правової форми суб'єкта господарювання; 2) майнова відокремленість; 3) легітимація існування як суб'єкта господарювання; 4) відповідальність за результати господарювання; 5) самостійність у господарському обороті.

Підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності, та не мають у своєму складі інших юридичних осіб.

Підприємство, якщо законом не встановлено інше, діє на підставі статуту. Підприємство є юридичною особою (має всі ознаки юридичної особи, що визначаються в теорії цивільного права), має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом [11, с. 101].

Стаття 63 ГК України містить класифікацію підприємств за різними ознаками, серед яких форма власності, спосіб утворення, кількість працюючих та обсяг валового доходу від реалізації продукції за рік. Окрім того, важливою

передумовою господарської діяльності треба вважати вибір організаційно-правової форми її здійснення, який зазвичай обумовлюється низкою чинників (мірою відповідальності, системою оподаткування, потребою у фінансуванні, можливістю зміни власника, управлінськими здібностями підприємця тощо).

До того ж, як слушно зазначає В. С. Мілаш, самі поняття «вид» та «організаційно-правова форма» підприємства співвідносяться між собою, як часткове та загальне, адже організаційно-правова форма є підсумковою юридичною конструкцією, в якій інтегровано всі ознаки (особливості, характеристики) підприємства, що служать критерієм відокремлення їх видів. В Україні поширено здебільшого три основні організаційно-правові форми господарювання: одноосібна власність; товариства; корпорації [11, с.101].

Отже, залежно від форм власності, на базі якої підприємства функціонують, в Україні, вони поділяються на: 1) державні - до них належать державні та казенні підприємства, державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, господарські міністерства та відомства (ст. 73 та ст. 76 ГК України - характеристика цих видів підприємств); 2) комунальні - комунальні підприємства, органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи (ст.78 ГК України); 3) колективні (підприємства колективної форми власності)-господарські товариства, виробничі кооперативи, добровільні господарські об'єднання, унітарні підприємства, створені кооперативами, господарськими товариствами, громадськими та релігійними організаціями; 4) приватні - індивідуальні підприємці, приватні підприємства; 5) змішані (на базі об'єднання майна різних форм власності) - орендні підприємства, спільні підприємства, а також промислово-фінансові групи, до складу яких можуть входити господарські організації різних форм власності.

Залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду виділяють: 1) унітарне підприємство (ч. 4 ст. 63 ГК України) створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який

ним призначається, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства. Унітарними є підприємства державні, комунальні, підприємства, засновані на власності об'єднання громадян, релігійної організації або на приватній власності засновника; 2) корпоративне підприємство (ч. 5 ст. 63 ГК України) утворюється, як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства. Корпоративними є кооперативні підприємства, підприємства, що створюються у формі господарського товариства, а також інші підприємства, в тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб [11, с. 102].

Залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції (ч. 7 ст. 63 ГК України) розрізняють підприємства таких видів: 1) малі підприємства - підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік не перевищує 50 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період не перевищує сімдесяти мільйонів гривень; 2) великі підприємства- підприємства, в яких середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує 250 осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за рік перевищує суму сто мільйонів гривень; 3) усі інші підприємства визнаються середніми [11, с. 103].

Суб'єкти під час заснування підприємства (господарської організації) самостійно вирішують питання, пов'язані із вибором його організаційно-правової форми. Однак це право, як й інші прояви свободи підприємницької діяльності, не є безмежним. Чинне законодавство в деяких випадках чітко регламентує, в яких організаційно-правових формах може здійснюватись той чи інший вид господарської діяльності, а також пред'являє певний (додатковий)

перелік вимог до тих чи інших елементів структури організаційно-правової форми, зумовлений специфікою функціонування суб'єктів господарювання в особливих секторах ринку або у сфері послуг (наприклад, фінансових) та необхідністю постійного державного регулювання та контролю у згаданих секторах ринку. Так, у Законі України "Про банки і банківську діяльність" регламентується, що банки в Україні мають створюватись у формі відкритого (публічного) акціонерного товариства або кооперативного банку. В Законі України "Про страхування" визначається, що страховиками визнаються фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств із додатковою відповідальністю.

Поняття організаційно-правової форми є категорією, що нерозривно пов'язується із поняттям суб'єкта господарювання - юридичної особи, оскільки становить комплексну правову характеристику, яка визначається такими структурними елементами: 1) порядок створення, функціонування та ліквідації; 2) порядок управління; 3) формування статутного фонду, якщо це прямо передбачено законом; 4) порядок розподілу прибутку; 5) відповідальність за зобов'язаннями суб'єкта господарювання.

На сьогодні єдине законодавчо закріплене визначення поняття організаційно-правової форми визначено лише в наказі Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики «Про затвердження національних стандартів України, національних змін до міждержавних стандартів, внесення змін до наказу Держспоживстандарту України від 31.03.04 р. № 59 і скасування нормативних документів» від 28.05.2004 р. № 97. У ньому під організаційно-правовою формою господарювання розуміється форма здійснення господарської (у тому числі підприємницької) діяльності із відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності за зобов'язаннями підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу здобутого прибутку, можливі джерела фінансування діяльності [11, с.106].

Таким чином, організаційно-правова форма діяльності юридичної особи є її істотною ознакою у визначенні характеру його діяльності як комерційної або некомерційної організації. Конкретна організаційно-правова форма визначається законом і залежить від виду господарювання (комерційного або некомерційного), цілей діяльності, правового режиму майна суб'єкта господарювання. Отже, можна вважати, що організаційно-правова форма - це передбачена або санкціонована правом організаційна структура, у якій діє суб'єкт права. У свою чергу, Д. В. Задихайло, акцентуючи увагу на організаційно-правовій формі, зазначає, що це поняття є виключно важливим, тому що являє собою комплексну правову характеристику відносин, що виникають із приводу створення, функціонування і ліквідації суб'єкта підприємницької діяльності (юридичної особи), у тому числі включає в себе такі параметри, як характер взаємовідносин між засновниками у процесі створення організації і управління нею; правовий режим майна, закріпленого за організацією фонду, характер майнової відповідальності засновників за зобов'язаннями заснованої ними організації та ін [11, с. 106].

Організаційна структура підприємства визначається ст. 64 ГК України. За загальним правилом підприємство самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників і штатний розпис. Підприємство може складатися з виробничих структурних підрозділів (виробництв, цехів, відділень, дільниць, бригад, бюро, лабораторій тощо), а також функціональних структурних підрозділів апарату управління (управлінь, відділів, бюро, служб тощо). Функції, права та обов'язки структурних підрозділів підприємства визначаються положеннями про них, які затверджуються в порядку, визначеному статутом підприємства або іншими установчими документами.

Згідно із чинним законодавством підприємство має право створювати філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, погоджуючи питання про їх розміщення з відповідними органами місцевого самоврядування в установленому законом порядку.

Відокремлені підрозділи підприємств є суб'єктами внутрішньогосподарських відносин без прав юридичної особи, що створюються за рішенням підприємства, до структури якого входить, і діє в межах повноважень, закріплених у положенні, затвердженому підприємством-засновником. Вони можуть відкривати рахунки в установах банків відповідно до вимог законодавства.

Відомості про відокремлені підрозділи обов'язково включаються до єдиного державного реєстру. Діяльність розташованих на території України відокремлених підрозділів підприємств, що знаходяться за її межами, регулюється ГК України та іншими законодавчими актами.

Загальні вимоги щодо порядку управління підприємством містяться у ст. 65 ГК України. У цій статті вказується, що управління підприємством здійснюється відповідно до його установчих документів на основі поєднання прав власника щодо господарського використання свого майна і участі в управлінні трудового колективу. Власник здійснює свої права щодо управління підприємством безпосередньо або через уповноважені ним органи відповідно до статуту підприємства чи інших установчих документів.

Органом управління підприємством визнається організаційно оформлена частина підприємства, яка представлена однією або декількома фізичними особами та створюється в порядку, визначеному в законі й установчих документах, та володіє повноваженнями, що здійснюються в межах закріпленої за ним компетенції [11, с. 107].

На доктринальному рівні органи управління підприємством традиційно класифікуються за низкою ознак:

1) за складом (конструкцією) створюються: а) одноособові органи (директор, генеральний директор); б) колегіальні органи (загальні збори, рада директорів, дирекція, спостережна рада та ін.);

2) за способом формування існують: а) органи, що призначаються (керівник державного унітарного підприємства призначається власником майна державного унітарного підприємства); б) органи, що обираються (голова

кооперативу обирається загальними зборами шляхом прямого таємного голосування); в) органи, що формуються іншим способом, не забороненим законом (склад учасників загальних зборів акціонерів не призначається і не обирається, а формується відповідно до даних реєстру акціонерів товариства);

3) за характером функцій, що виконуються, виокремлюють: а) керівні органи, що здійснюють загальне керівництво господарською організацією (загальні збори, спостережна рада); б) виконавчі органи, що здійснюють керівництво поточною діяльністю господарської організації (правління, дирекція, директор, генеральний директор);

4) за роллю, яку виконує орган у процесі утворення та наступного волевиявлення волі господарської організації, розрізняють: а) волеутворюючі органи - формують волю підприємства з окремих питань або цілої низки питань та виявляють її (волю) тільки всередині підприємства або стосовно інших учасників корпоративних відносин (як правило, це колегіальні органи); б) волевиявляючі органи, за допомогою яких підприємство реалізує свою господарську правосуб'єктність у відносинах із третіми особами (як правило, одноособові органи) [11, с. 108].

1.2. Особливості правового статусу окремих видів підприємств

У наш час за ринкових умов господарювання частка державних підприємств серед суб'єктів господарської діяльності України залишається досить вагомою, незважаючи на приватизаційні процеси, що відбуваються в державі. Це зумовлюється необхідністю залишення в сучасних умовах в державній власності об'єктів загальнодержавного значення, які відповідно до ч. 2 ст. 5 Закону України «Про приватизацію державного майна» не підлягають приватизації, оскільки покликані забезпечити: 1) виконання державою своїх функцій, обороноздатність та економічну самостійність Української держави (підприємства з лісовідновлення, лісорозведення та охорони лісу, сортовипробувальні станції, підприємства, що забезпечують випуск і зберігання

грошових знаків і цінних паперів тощо); 2) соціальний розвиток, збереження та підвищення культурного, наукового потенціалу, духовних цінностей (об'єкти Національного космічного агентства при КМУ; архіви; майнові комплекси установ Національної академії наук України та ін.); 3) життєдіяльність держави в цілому (підприємства авіаційної промисловості; підприємства залізничного транспорту; метрополітен; хлібоприймальні та хлібозаготівельні підприємства, що забезпечують розміщення та зберігання мобілізаційних запасів, та ін.); 4) контроль за діяльністю яких з боку держави гарантує захист громадян від наслідків впливу неконтрольованого виготовлення, використання або реалізації небезпечної продукції, послуг або небезпечних виробництв (підприємства з виготовлення усіх видів зброї, яка є на озброєнні Збройних Сил України, Служби безпеки України; підприємства з випуску наркотичних, біологічних, бактеріологічних, психотропних, сильнодіючих хімічних та отруйних засобів (крім аптек), підприємства, що забезпечують діяльність у сфері обігу зброї та радіоактивних речовин, та ін.) [11, с. 109].

Тому правовий статус окремих видів підприємств має свої особливості.

Так, державне унітарне підприємство (ст. 73 ГК України) утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності, як правило, без поділу її на частки, і входить до сфери його управління. Орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника і виконує його функції у межах, визначених господарським законодавством.

Майно державного унітарного підприємства перебуває у державній власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання чи праві оперативного управління. Найменування державного унітарного підприємства повинно містити слова «державне підприємство».

Державне унітарне підприємство не несе відповідальності за зобов'язаннями власника і органу влади, до сфери управління якого воно входить. Органом управління державного унітарного підприємства є керівник підприємства, який

призначається органом, до сфери управління якого входить підприємство, і є підзвітним цьому органу.

Законом можуть бути визначені особливості статусу керівника державного унітарного підприємства, у тому числі встановлено підвищену відповідальність керівника за результати роботи підприємства. Державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства або казенні підприємства.

Державне комерційне підприємство (ст. 74 ГК України) є суб'єктом підприємницької діяльності, діє на основі статуту і несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном згідно з господарським законодавством. Майно державного комерційного підприємства закріплюється за ним на праві господарського відання, відповідно до якого таке підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним уповноваженим органом з обмеженням правомочності щодо розпорядження майном, зокрема: по-перше, заборонено передавати на безоплатній основі належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом; по-друге, відчужувати, віддавати в заставу майнові об'єкти, що належать до основних фондів, здавати в оренду цілісні майнові комплекси структурних одиниць та підрозділів державне комерційне підприємство має право лише за попередньою згодою органу, до сфери управління якого воно входить, і, як правило, на конкурентних засадах; до того ж відчуження нерухомого майна, повітряних та морських суден відбувається ще й за погодженням із Фондом державного майна України; по-третє, одержані від продажу зазначених об'єктів кошти, що належать до основних фондів державного комерційного підприємства, використовуються відповідно до затвердженого фінансового плану. Розподіл прибутку (доходу) державних комерційних підприємств здійснюється відповідно до вищезгаданого затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог ГК України та інших законів [11, с. 109].

Статутний фонд державного комерційного підприємства утворюється уповноваженим органом, до сфери управління якого воно входить, до

реєстрації цього підприємства як суб'єкта господарювання. Мінімальний розмір статутного фонду державного комерційного підприємства встановлюється законом.

У разі якщо вартість активів державного комерційного підприємства за результатами його діяльності виявиться меншою, ніж розмір статутного фонду, передбачений статутом підприємства, орган, до сфери управління якого входить дане підприємство, зобов'язаний провести в установленому законодавством порядку зменшення його статутного фонду, але не нижче встановленого мінімального розміру статутного фонду.

Держава та орган, до сфери управління якого входить державне комерційне підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями, крім випадків, визначених господарським законодавством. Збитки, завдані державному комерційному підприємству внаслідок виконання рішень органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, які було визнано судом неконституційними або недійсними, підлягають відшкодуванню зазначеними органами добровільно або за рішенням суду.

Державне унітарне комерційне підприємство може бути перетворено у випадках та порядку, передбачених законом, у корпоратизоване підприємство (державне акціонерне товариство).

Державне комерційне підприємство (ст. 75 ГК України) зобов'язане приймати та виконувати доведені до нього в установленому законодавством порядку державні замовлення, враховувати їх при формуванні виробничої програми, визначенні перспектив свого економічного і соціального розвитку та виборі контрагентів, а також складати і виконувати річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік.

Особливості правового статусу казенних підприємств визначаються ГК України, а також низкою постанов Кабінету Міністрів України, а саме: «Про типовий статут казенного підприємства» та «Про перетворення державних підприємств у казенні» тощо.

Казенне підприємство - це державне комерційне унітарне підприємство (статті 76-77 ГК України), яке діє на базі відокремленої частини державної власності, що не підлягає приватизації, створюється за рішенням Кабінету Міністрів України і входить до сфери управління органу, уповноваженого управляти відповідним державним майном. Такі підприємства створюються у галузях народного господарства, в яких: законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам; основним (понад 50 %) споживачем продукції (робіт; послуг) виступає держава; за умовами господарювання неможлива вільна конкуренція товаровиробників чи споживачів; переважаючим (понад 50 %) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами і характером потреб, що ним задовольняються, як правило, не може бути рентабельним; приватизацію майнових комплексів державних підприємств заборонено законом.

Отже, казенне підприємство створюється за рішенням Кабінету Міністрів України. У такому рішенні визначаються обсяг і характер основної діяльності підприємства, а також орган, до сфери управління якого входить підприємство, що створюється. Реорганізація та ліквідація казенного підприємства проводяться відповідно до вимог господарського законодавства за рішенням органу, до компетенції якого належить створення цього підприємства [11,с.110].

Майно казенного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління в обсязі, зазначеному в статуті підприємства. Казенне підприємство не має права відчужувати або в інший спосіб розпоряджатися закріпленим за ним майном, що належить до основних фондів, без попередньої згоди органу, до сфери управління якого воно входить. Функції власника майна (органу, уповноваженого управляти державним майном) щодо казенного підприємства виконує галузеве міністерство (відомство), яке: затверджує статут казенного підприємства, що розробляється відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України Типового статуту казенного підприємства, і має включати, крім загальних положень, положення про обов'язкову звітність казенного

підприємства за встановленою Кабінетом Міністрів України формою та відповідальність керівника підприємства за результати його господарської діяльності; призначає його керівника; здійснює контроль за додержанням положень статуту та ефективністю використання закріпленого за казенним підприємством державного майна; здійснює планування та фінансовий контроль за господарською діяльністю казенного підприємства; затверджує фінансовий план і план розвитку казенного підприємства; укладає з ним державні контракти на поставку продукції (виконання робіт, надання послуг) для державних потреб; визначає порядок використання чистого прибутку казенного підприємства шляхом встановлення обов'язкових нормативів розподілу такого прибутку; затверджує умови та фонд оплати праці з урахуванням умов, передбачених галузевою угодою.

Казенне підприємство самостійно організовує виробництво продукції (робіт, послуг) і реалізує її за цінами (тарифами), що визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом. Орган, до сфери управління якого входить казенне підприємство, здійснює контроль за використанням та збереженням належного підприємству майна і має право вилучити у казенного підприємства майно, яке не використовується або використовується не за призначенням, та розпорядитися ним у межах своїх повноважень.

Схожими за своїм правовим статусом до державних підприємств є комунальні підприємства, оскільки також функціонують на базі публічної (державної або комунальної) форми власності.

Комунальне унітарне підприємство (ст. 78 ГК України) утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління. Орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника - відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених господарським законодавством. Майно комунального унітарного підприємства перебуває у комунальній

власності і закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство) [11, с. 111].

1.3. Підприємство як юридична особа

Відповідно до ч. 4 ст. 62 ГК України підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків та може мати печатки. Підприємство не має у своєму складі інших юридичних осіб [3].

Оскільки підприємство є юридичною особою, також доцільно розглянути обов'язкові ознаки, сукупність яких дає можливість визнання його самостійним суб'єктом цивільних правовідносин.

Юридична особа - це створена на підставі законодавства організація, що має на меті реалізацію правомірних інтересів її засновників шляхом самостійної участі в цивільних правовідносинах від власного імені.

До ознак які характеризують юридичну особу належать: державна реєстрація (відповідно до ст. 87 ЦК України юридична особа вважається створеною з дня її державної реєстрації); організаційна єдність характеризує будь яку організацію як єдине ціле, здатне вирішувати певні соціальні завдання; самостійна участь у цивільному обороті; майнова відокремленість; самостійна майнова відповідальність. При цьому, розглядаючи ці питання, слід усвідомити, що поняття «відокремленості майна» і «майнова відокремленість» не ототожнюються. В юридичній літературі наведено і деякі інші ознаки юридичної особи, але всі вони є похідними від вищерозглянутих ознак.

Таким чином, статус юридичної особи визначається за організаціями, які відповідають певним ознакам. Спочатку виникає організація, яка згодом існуючим правопорядком визнається суб'єктом цивільних правовідносин. Тому сутність кожної юридичної особи повинна визначатися залежно від типу організації, що лежить в її основі.

Як учасник цивільних правовідносин юридична особа має правоздатність і дієздатність. Поняття правоздатності і дієздатності юридичної особи визначені в ст.ст. 91, 92 ЦК України.

Правоздатність юридичної особи може бути як універсальною (загальною), що дає їй можливість брати участь в будь-яких цивільних правовідносинах, так і спеціальною (обмеженою), що припускає участь лише в певному колі таких правовідносин. Юридичні особи в межах своєї правосуб'єктності можуть мати як майнові права, так і особисті не майнові права [12, с. 35].

Правоздатність і дієздатність юридичної особи реалізуються через її органи, які формують і виражають її волю зовні як самостійного суб'єкта цивільного права. Склад і компетенція органів юридичних осіб, а також порядку її формування визначається законодавчими і установчими документами.

Органи юридичної особи можуть бути єдиноначальними і колегіальними. Колегіальні органи обов'язково створюються в корпоративних юридичних особах, побудованих на засадах членства (господарських товариствах, громадських організаціях, кооперативах, спілках, об'єднаннях).

Юридичні особи діють відповідно до своїх установчих документів. Загальні вимоги до змісту установчих документів містяться у статті 88 Цивільного кодексу України, а також у інших законах, що регулюють діяльність окремих видів юридичних осіб.

Беручи участь у цивільному обороті, укладаючи договори, вступаючи в різні цивільні правовідносини, юридична особа повинна бути так чи інакше індивідуалізована (ст.ст. 90, 93 ЦК України). Питання індивідуалізації юридичної особи мають велике значення і також відображені в установчих документах відповідної юридичної особи [12, с. 36].

Виходячи із проведеного вище дослідження - підприємство - це юридична особа, яка утворюється з метою здійснення підприємницької діяльності та отримання прибутку або для некомерційної господарської діяльності.

Враховуючи, що юридична особа вважається створеною з дня її державної реєстрації слід більш детально зупинитися на розгляді цього питання.

Відповідно до норм ст.58 ГК України суб'єкт господарювання підлягає державній реєстрації як юридична особа у порядку визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»[5].

Державну реєстрацію юридичних осіб можна розглядати як засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, а також вчинення інших реєстраційних дій передбачених нормами Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру.

Державна реєстрація базується на таких основних принципах:

- 1) обов'язковості державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі;
- 2) публічності державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі та документів, що стали підставою для її проведення;
- 3) врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією, та особливостей державної реєстрації виключно цим Законом;
- 4) державної реєстрації за заявницьким принципом;
- 6) єдності методології державної реєстрації;
- 7) об'єктивності, достовірності та повноти відомостей у Єдиному державному реєстрі;
- 8) внесення відомостей до Єдиного державного реєстру виключно на підставі та відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»;
- 9) відкритості та доступності відомостей Єдиного державного реєстру .

Державна реєстрація проводиться незалежно від місця знаходження юридичної особи в межах Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, крім державної реєстрації на підставі документів, поданих в електронній формі, що проводиться незалежно від місця знаходження юридичної чи фізичної особи в межах України.

За рішенням Міністерства юстиції України державна реєстрація на підставі документів, поданих у паперовій формі, може проводитися в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць, визначених в абзаці першому цієї частини.

Для проведення державної реєстрації створення юридичної особи (у тому числі в результаті виділу, злиття, перетворення, поділу), крім створення державного органу, органу місцевого самоврядування, засновник (засновники) або уповноважена ними особа повинні подати суб'єкту державної реєстрації (державні реєстратори; уповноважені особи суб'єкта державної реєстрації; нотаріуси; центри надання адміністративних послуг, утворені відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги») такі документи:

заява про державну реєстрацію створення юридичної особи. У заяві про державну реєстрацію створення юридичної особи, утвореної в результаті поділу, виділу, додатково зазначаються відомості про відокремлені підрозділи в частині їх належності до юридичної особи - правонаступника. У заяві про державну реєстрацію створення юридичної особи приватного права може зазначатися, що вона діє на підставі модельного статуту;

заява про обрання юридичною особою спрощеної системи оподаткування та/або реєстраційна заява про добровільну реєстрацію як платника податку на додану вартість, та/або заява про включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій за формами, затвердженими відповідно до законодавства, - за бажанням заявника;

примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) рішення засновників, а у випадках, передбачених законом, - рішення відповідного державного органу, про створення юридичної особи;

документ, що підтверджує створення громадського формування, відповідність статуту юридичної особи, на підставі якого діє громадське формування, - у разі державної реєстрації громадського формування, що є самостійним структурним підрозділом у складі іншої юридичної особи;

відомості про керівні органи громадського формування (ім'я, дата народження керівника, членів інших керівних органів, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), посада, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку), відомості про особу (осіб), яка має право представляти громадське формування для здійснення реєстраційних дій (ім'я, дата народження, контактний номер телефону та інші засоби зв'язку);

установчий документ юридичної особи - у разі створення юридичної особи на підставі власного установчого документа;

реєстр осіб (громадян), які брали участь в установчому з'їзді (конференції, зборах), - у разі державної реєстрації створення громадських об'єднань, політичної партії;

програма політичної партії - у разі державної реєстрації створення політичної партії;

список підписів громадян України за формою, встановленою Міністерством юстиції України, - у разі державної реєстрації створення політичної партії;

документ про сплату адміністративного збору - у випадках, передбачених статтею 36 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»[5];

документ, що підтверджує реєстрацію іноземної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), - у разі створення юридичної особи, засновником (засновниками) якої є іноземна юридична особа;

примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) передавального акта - у разі створення юридичної особи в результаті перетворення або злиття;

примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) розподільчого балансу - у разі створення юридичної особи в результаті поділу або виділу;

документи для державної реєстрації змін про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, визначені частиною четвертою цієї статті, - у разі створення юридичної особи в результаті виділу;

документи для державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття та поділу - у разі створення юридичної особи в результаті злиття та поділу;

список учасників з'їзду, конференції, установчих або загальних зборів членів профспілки;

документ, що містить інформацію про розмір обов'язкових платежів та інших обов'язкових витрат, сплата яких є необхідною для започаткування діяльності товариства, у випадку, передбаченому абзацом шостим пункту 48 частини другої статті 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [5].

Суб'єкту державної реєстрації забороняється вимагати додаткові документи для проведення державної реєстрації юридичної особи, якщо вони не передбачені Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Форми заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб затверджені наказом Міністерства юстиції від 18.11.2016 № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» (зі змінами) [13].

Заяву можна роздрукувати бланком та заповнити «від руки», а можна заповнити на комп'ютері.

При заповненні заяв про державну реєстрацію необхідно вказати коди видів економічної діяльності юридичної особи (вид економічної діяльності, який записаний першим, вважається основним).

Класифікатор видів економічної діяльності затверджено наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457 (із змінами) [14].

Документи можуть бути подані як у паперовій, так і в електронній формі.

Якщо документи подаються в паперовій формі, то особа, що їх подає, повинна пред'явити суб'єкту державної реєстрації документ, що засвідчує особу, і доручення (якщо вона діє від імені засновників юридичної особи).

В електронній формі документи можна подати через портал Мін'юсту.

Якщо документи подані в повному обсязі і відповідають вимогам Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», то суб'єкт державної реєстрації протягом 24 годин (без врахування святкових і вихідних днів) з моменту одержання документів приймає рішення про реєстрацію.

Якщо документи подані не в повному обсязі або не відповідають іншим вимогам, зазначеним у ч. 1 ст. 27 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [5], то в той же термін суб'єкт державної реєстрації приймає рішення про зупинення їхнього розгляду і надає заявникові 15 календарних днів на усунення недоліків. У випадку усунення недоліків розгляд документів відновляється, якщо ж недоліки не усунуті – приймається рішення про відмову в реєстрації.

Реєстрація відбувається шляхом внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

Свідоцтво про реєстрацію на сьогодні не видається. Замість нього формується електронна виписка на порталі електронних сервісів Мін'юсту.

Підставами для відмови у державній реєстрації створення юридичної особи є, зокрема:

- документи подано особою, яка не має на це повноважень;
- у Єдиному державному реєстрі містяться відомості про судові рішення щодо заборони проведення реєстраційної дії;
- у Єдиному державному реєстрі містяться відомості про судові рішення про арешт корпоративних прав - у разі державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, у зв'язку із зміною частки засновника (учасника) у статутному (складеному) капіталі (пайовому фонді) юридичної особи;
- заяву про державну реєстрацію змін до відомостей Єдиного державного реєстру, пов'язаних із зміною засновників (учасників) юридичної особи у зв'язку із зміною частки засновника (учасника) у статутному (складеному)

капіталі (пайовому фондї) юридичної особи, подано щодо засновника (учасника), який на момент подання заяви внесений до Єдиного реєстру боржників, зокрема за виконавчими провадженнями про стягнення алїментів за наявності заборгованості з відповідних платежів понад три місяці, крім випадку збільшення розміру такої частки;

не усунуто підстави для зупинення розгляду документів протягом встановленого строку;

документи суперечать вимогам Конституції та законів України;

документи суперечать статуту громадського формування;

порушено встановлений законом порядок створення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи;

невідповідність найменування юридичної особи вимогам закону;

щодо засновника (учасника) юридичної особи, що створюється, проведено державну реєстрацію рішення про припинення юридичної особи в результаті її ліквідації.

Відмова у державній реєстрації з підстав, не передбачених Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» [5] не допускається.

Відмова у державній реєстрації здійснюється протягом 24 годин після надходження документів, поданих для державної реєстрації, крім вихідних та святкових днів.

Повідомлення про відмову у державній реєстрації, що містить посилання на конкретну норму (пункт, статтю) законодавства із зазначенням, що саме порушено під час оформлення та подання документів, який саме пункт чи стаття поданого заявником документа (статуту, протоколу тощо) не відповідає нормам законодавства, а також із зазначенням виключного переліку підстав для відмови та рішення суб'єкта державної реєстрації про відмову у державній реєстрації розмішуються на порталі електронних сервісів у день відмови у державній реєстрації.

У разі відмови у державній реєстрації документи, подані для державної реєстрації (крім документа про сплату адміністративного збору), повертаються (видаються, надсилаються поштовим відправленням) заявнику не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від заявника заяви про їх повернення.

Після усунення причин, що були підставою для відмови у державній реєстрації, заявник може повторно подати документи для державної реєстрації.

РОЗДІЛ 2. Припинення діяльності підприємства

2.1. Припинення діяльності підприємства в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення)

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин різні сектори економіки як у всьому світі, так і в Україні зазнають значних змін. Об'єктивний процес глобалізації сучасної світової економіки вимагає нового рівня розвитку національних ринків, які стають все більш інтегрованими. Здійснення підприємницької діяльності, отримання високих надприбутків, розширення конкурентоздатності на ринку, підвищення інвестиційної привабливості та постійних вливань іноземних інвестицій в економіку держави може зумовлюватися зростанням значної кількості підприємницьких товариств, ефективне функціонування на ринку яких гарантує економічна стабільність та належне правове регулювання. Одним із процесів, що забезпечує створення стійких, конкурентоздатних та фінансово незалежних підприємницьких товариств, є реорганізація, яка виступає способом оптимізації організації їх діяльності залежно від ринкових умов [15, с. 32].

Реорганізація представляє собою повну або часткову заміну власників корпоративних прав підприємства, зміну організаційно-правової форми організації бізнесу, ліквідацію окремих структурних підрозділів або створення на базі одного підприємства кількох, наслідком чого є передача або прийняття його майна, коштів, прав та обов'язків правонаступником.

Рішення, пов'язані з реорганізацією підприємства відносяться до сфери стратегічного менеджменту. Основними причинами здійснення реорганізації діючого підприємства є:

- суттєве розширення діяльності підприємства та його розмірів;
- згортання діяльності підприємства;
- необхідність проведення фінансової санації;

необхідність зміни повноти відповідальності власників за зобов'язаннями підприємства;

диверсифікація напрямків діяльності;

податкові мотиви;

необхідність збільшення власного капіталу (покриття потреби в капіталі та підвищення рівня кредитоспроможності підприємства).

Форма майбутньої реорганізації підприємства визначається насамперед причинами та мотивами, що спонукають власників та керівництво підприємства до реорганізації. Розрізняють наступні напрямки реорганізації:

Укрупнення діючого підприємства, може відбуватись шляхом злиття, приєднання, поглинання.

Подрібнення діючого підприємства. Відбувається шляхом поділу підприємства або виділення окремого підрозділу.

Перетворення підприємства. У цьому разі зміни розмірів підприємства не передбачаються.

Основними мотивами, що стимулюють господарюючих суб'єктів до укрупнення можуть бути наступні:

ефект синергізму. Синергізм – це явище, за якого загальний результат процесу перевищує суму окремих ефектів, що входять до цього результату. Якщо реорганізація спрямована на отримання ефекту синергізму, вартість підприємства після реорганізації буде перевищувати сумарну вартість окремих підприємств, що мала місце до реорганізації. Ефект синергізму зумовлюється: економією на витратах, що має місце при збільшенні масштабів виробництва; економією фінансових ресурсів; збільшенням частки на ринку;

прагнення заволодіти ліцензіями, патентами, ноу-хау, які належать іншому підприємству;

отримання надійного постачальника факторів виробництва (сировини, комплектуючих, енергоресурсів тощо);

зменшення ступеня ризику при виході на нові ринки збуту та їх розширенні;

зменшення кількості конкурентів. Придбання аналогічних підприємств галузі дає змогу підприємству розширити межі своєї діяльності та зменшити інтенсивність конкуренції;

зменшення податкових платежів. Прибуткове підприємство може придбати інше, збиткове, підприємство з цілями зменшення прибутку, що підлягає оподаткуванню;

придбання активів за ціною, яка нижче за їх справедливу вартість;

диверсифікація активів та діяльності з метою зменшення ризиків та підвищення потенціалу прибутковості діяльності підприємства;

попередження захоплення підприємства крупними корпоративними «хижаками» та збереження контролю над підприємством;

особисті мотиви вищої ланки керівництва, чий авторитет та престиж підвищується зі збільшенням розмірів підприємства, яким вони керують.

Розрізняють такі види укрупнення (злиття, приєднання, поглинання): горизонтальне, вертикальне та діагональне.

Горизонтальне укрупнення представляє собою об'єднання двох або більше підприємств, які виробляють однаковий тип продукції або надають однакові послуги, виконують однакові роботи.

Вертикальне укрупнення являє собою об'єднання одного підприємства з його постачальником сировини або споживачем продукції.

Діагональне укрупнення представляє собою об'єднання підприємств різних галузей та видів діяльності. Воно здійснюється з метою диверсифікації діяльності.

Як правило, створення горизонтальних укрупнень регулюється антимонопольним законодавством, оскільки такі підприємства одержують можливість ставити перешкоди для входу на ринок інших суб'єктів господарювання, встановлювати дискримінаційні ціни, створювати дефіцит на товарному ринку тощо. Внаслідок таких дій відбувається посилення концентрація виробництва на декількох великих підприємствах та усувається ринкова конкуренція. Антимонопольним законодавством України передбачено,

що в окремих випадках з метою запобігання монополізації ринків такі види реорганізації, як злиття, поглинання, приєднання, можуть бути здійснені лише за умови одержання згоди на це Антимонопольного комітету України (АКУ). В Україні монопольним вважається становище підприємця, частка якого на ринку певного товару перевищує 35%.

Створення вертикальних та діагональних укрупнень підприємств на рівень конкуренції суттєво не впливає.

Розглянемо сутність злиття та приєднання підприємств.

Згідно національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку під злиттям розуміють об'єднання підприємств шляхом створення нової юридичної особи або приєднання підприємств до головного підприємства, в результаті якого власники (або акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств з метою подальшого спільного розподілу ризиків та вигід від об'єднання. При цьому жодна із сторін не може розглядатись як покупець. Як видно, дане трактування нівелює відмінності між такими формами укрупнення, як приєднання та злиття.

В сучасній практиці господарювання традиційно під злиттям розуміють припинення діяльності двох або кількох підприємств як юридичних осіб та передачу належних їм майнових прав та зобов'язань до правонаступника, який створюється в результаті злиття. Бухгалтерські баланси таких підприємств консолідуються. Під приєднанням розуміють припинення діяльності одного підприємства як юридичної особи та передачу належних йому майнових прав та зобов'язань до іншого підприємства (правонаступника).

Таким чином, головна різниця між злиттям та приєднанням полягає в тому, що у випадку злиття підприємств всі майнові права та обов'язки кількох юридичних осіб концентруються на балансі одного новоствореного підприємства, а у випадку приєднання – на балансі вже діючого на момент прийняття рішення про приєднання підприємства [16].

Певні цілі реорганізації, такі як диверсифікація діяльності, вихід на нові ринки, одержання доступу до ресурсів, створення концернів, холдингів тощо можна досягти не тільки на основі приєднання або злиття підприємств, а й в результаті придбання великого пакету корпоративних прав іншого суб'єкта господарювання (поглинання). Операції поглинання інших суб'єктів господарювання в економічній літературі носить назву аквізиції.

Аквізиція (від лат. *acquisitio* — придбавати, досягати) — це скупка корпоративних прав підприємства, у результаті чого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю такого підприємства. Придбання може здійснюватися в обмін на передачу активів, прийняття покупцем на себе зобов'язань або випуску акцій.

Покупцем вважають суб'єкта господарювання, до якого переходить контроль над господарською діяльністю іншого підприємства. При цьому в результаті класичної операції аквізиції підприємство - об'єкт поглинання зберігає статус юридичної особи, існуючу правову форму організації бізнесу. Змінюються суб'єкти контролю над ним, тобто власники, які контролюють підприємство.

Досить часто операції поглинання (приєднання, злиття) здійснюються через посередників, які за відповідну винагороду відшуковують на ринку відповідні об'єкти для аквізиції. В англосаксонській практиці господарювання такі операції дістали назву *mergers&acquisitions* (M&A). Під поняттям M&A об'єднуються як операції типу *merger* (злиття), так і *acquisition* (придбання). Причому на практиці останні значно переважають. До основних мотивів M&A можна віднести такі:

- диверсифікація фінансових інвестицій;
- створення концернів, інших інтегрованих корпоративних структур;
- отримання прибутку в результаті придбання підприємств із заниженою вартістю [16].

Вирішальним чинником, який впливає на рішення щодо придбання підприємств, є їхня вартість. Неправильна оцінка вартості об'єкта поглинання

зумовлює помилковість політики аквізицій. Наслідком такої політики є виникнення дефіциту Free Cash-flow та зниження вартості підприємства, що здійснило придбання іншого [16].

Подрібнення підприємства (поділ, виділення) здійснюється, як правило, в таких випадках:

1. Якщо у підприємства поряд з прибутковими секторами діяльності є значна кількість збиткових виробництв. Метою подрібнення в цьому разі є виділення підрозділів, які санаційно спроможні для проведення їх фінансового оздоровлення. Структурні ж підрозділи, які не підлягають санації, залишаються в організаційній структурі підприємства, яке з часом оголошується банкрутом.

2. Якщо у підприємств високий рівень диверсифікації сфер діяльності і до них (різних ділянок виробництв) виявляють інтерес кілька інвесторів. Тож, у результаті подрібнення кожен з інвесторів може вкласти кошти в ту сферу, яка його найбільше приваблює, не обтяжуючи себе при цьому непрофільними виробничими структурами.

3. При проведенні передприватизаційної підготовки державних підприємств з метою підвищення їх інвестиційної привабливості.

4. За рішенням антимонопольних органів, якщо підприємства зловживають монопольним становищем на ринку (може бути прийнято рішення про примусовий поділ монопольного утворення).

5. З метою створення інтегрованих корпоративних структур (концернів, холдингів), наприклад у результаті виділення з материнської компанії дочірніх підприємств.

Даний напрям реорганізації дає можливість сконцентруватися на окремих стратегічних сферах діяльності підприємства.

Реорганізація підприємства, яке підлягає примусовому подрібненню, здійснюється монополістом самостійно за умови ліквідації даного монопольного утворення на ринку. Примусовий поділ не застосовується у випадках:

а) неможливості організаційного або територіального відокремлення

підприємств, структурних підрозділів чи структурних одиниць;

б) наявності щільного технологічного зв'язку підприємств, структурних підрозділів чи структурних одиниць (якщо частка внутрішнього обороту в загальному обсязі валової продукції підприємства становить менше 30 %) [16].

Розрізняють дві основні форми подрібнення підприємства: поділ та виділення.

Поділ — це спосіб реорганізації, за якого одна юридична особа припиняє свою діяльність, а на її базі створюється кілька нових підприємств, оформлених у вигляді самостійних юридичних осіб. У разі поділу підприємства до нових підприємств, які виникли в результаті цього поділу, переходять за роздільним актом (балансом) у відповідних частинах майнові права та обов'язки (активи і пасиви) реорганізованого підприємства.

Згідно із Господарським кодексом України підприємство може бути створене в результаті виділення зі складу діючого підприємства одного або кількох структурних підрозділів, а також на базі структурної одиниці діючих об'єднань за рішенням їх трудових колективів, за згодою власників або уповноваженого ними органу. При виділенні з підприємства одного або кількох нових підприємств до кожного з них переходять за роздільним актом (балансом) у відповідних частинах майнові права та обов'язки реорганізованого підприємства.

Під час реорганізації шляхом виділення частина активів і пасивів підприємства, що реорганізується, передається правонаступникові або кільком правонаступникам, які створюються внаслідок реорганізації. Підприємство, що реорганізується, продовжує свою фінансово-господарську діяльність. Воно не виключається з державного реєстру і не втрачає статусу юридичної особи, а лише вносить зміни до установчих документів згідно з чинним законодавством [16].

Виокремлення власників при реорганізації юридичної особи шляхом виділення не є обов'язковим. Засновником (чи співвласником) юридичної особи, яка створюється в результаті виділення (чи до якої здійснюється

приєднання виділеної частини активів та пасивів), може бути реорганізоване підприємство. При цьому юридична особа, якій передано частину майнових прав та обов'язків, може набути вигляду дочірнього підприємства, у результаті чого організовується інтегрована корпоративна структура.

Під час функціонування підприємств змінюються як внутрішні, так і зовнішні умови їх господарювання, що призводить до необхідності зміни форми організації бізнесу. Основними причинами потреби у зміні організаційної форми підприємства є зміни податкового законодавства, потреби у розширенні доступу до фінансових ресурсів, залучення нових інвесторів, коригування стратегічних цілей тощо. Для приведення у відповідність існуючої правової форми організації господарської діяльності новим потребам застосовують таку форму реорганізації, як перетворення.

Перетворення — це спосіб реорганізації, який передбачає зміну форми власності або організаційно-правової форми юридичної особи без припинення господарської діяльності підприємства. При перетворенні одного підприємства в інше до підприємства, яке щойно виникло, переходять усі майнові права та обов'язки колишнього підприємства. Найпоширенішими прикладами перетворення підприємств є:

товариство з обмеженою відповідальністю реорганізується в акціонерне товариство;

приватне підприємство реорганізується в товариство з обмеженою відповідальністю;

закрите акціонерне товариство перетворюється у відкрите.

Проведення реорганізації підприємства здійснюється за рішенням власників, а у деяких випадках — за рішенням власників та за участю трудового колективу або органу, уповноваженого створювати такі підприємства: за рішенням суду або господарського суду [16].

Перед здійсненням реорганізації проводиться поглиблений аналіз фінансово-господарського стану підприємств, що потребують реорганізації, та оцінюється їх ринкова вартість. Як правило, під час реорганізації підприємств «виводяться

з тіні» їхні приховані резерви. Це зумовлено необхідністю одержати реальну оцінку вартості таких підприємств з метою встановлення правильних пропорцій обміну корпоративних прав підприємств, які виступають правонаступниками на корпоративні права правонаступників [16].

Основним документом, який складається під час реорганізації підприємств, є передавальний або роздільний баланс (передавальний складається у разі злиття чи приєднання підприємств, роздільний — при поділі чи виділенні).

Реорганізація підприємств здійснюється на підставі прийнятого власниками відповідного рішення. Даний документ регламентує такі питання:

призначення комісії для проведення реорганізації у складі представників підприємств, що реорганізуються;

повний перелік та обсяг активів і пасивів підприємств, що реорганізуються, які підлягають прийманню-передачі в обмін на корпоративні права правонаступника, а також строки та порядок оформлення такої передачі;

перелік документів фінансового та інших видів обліку, незакінчених діловодством справ, бланків суворої звітності, архівів чи описів архівів, що підлягають прийманню-передачі, а також строки передачі;

пропорції (коефіцієнти) обміну корпоративних прав реорганізованих підприємств на корпоративні права підприємств, які є їх правонаступниками, а також суми можливих доплат (чи компенсацій);

строки обміну акцій (свідоцтв про внесення вкладу до статутного капіталу) акціонерів (учасників) підприємства, що реорганізується, на акції (свідоцтва про внесення вкладу до статутного капіталу) акціонерів (учасників) підприємства- правонаступника, порядок продажу акцій (часток) акціонерами (учасниками) та інші організаційні питання, пов'язані з формуванням статутного капіталу;

права, які надаватимуться підприємством- правонаступником власникам корпоративних прав, інших цінних паперів та спеціальних прав, емітованих підприємствами, що припиняють свою діяльність у результаті реорганізації;

економіко-правові наслідки реорганізаційних заходів для працівників підприємств, що реорганізуються.

Під час реорганізації підприємства слід враховувати ряд законодавчих передумов і вимог, а саме: порядок державної реєстрації (перереєстрації) та ліквідації суб'єктів господарювання; вимоги антимонопольного законодавства; вимоги щодо захисту інтересів кредиторів підприємства, його власників, персоналу тощо; порядок емісії акцій (у разі реорганізації АТ). Реорганізація не може бути завершена до вирішення проблем захисту інтересів кредиторів.

Відносно зміни організаційно-правової форми підприємства, що стає правонаступником в результаті реорганізації можливими є два варіанти:

а) форма організації бізнесу залишається незмінною (робляться зміни лише в засновницьких документах в частині правонаступництва, розміру статутного капіталу та складу засновників);

б) підприємство- правонаступник змінює форму організації бізнесу (перетворення). При цьому, як правило, спочатку здійснюється приєднання одного або кількох юридичних осіб до правонаступника, а потім він реорганізується шляхом перетворення [16].

Обмеження реорганізації підприємств можуть бути встановлені тільки законом.

У випадках, встановлених законом, реорганізація підприємства у формі злиття, приєднання, поділу та перетворення здійснюється за рішенням уповноважених державних органів або за рішенням суду. Законом також може бути передбачено одержання згоди відповідних органів державної влади на припинення підприємства шляхом злиття або приєднання.

Протягом трьох робочих днів після дати прийняття рішення про реорганізацію підприємства воно, суд або орган, що прийняв рішення про припинення підприємства зобов'язані повідомити в письмовій формі уповноважений державний орган, який здійснює державну реєстрацію юридичних осіб, про початок процедури реорганізації із зазначенням форми

реорганізації. На підставі такого повідомлення уповноважений державний орган, який здійснює державну реєстрацію юридичних осіб, вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських реформувань запис про те, що підприємство знаходяться в процесі реорганізації.

Відповідно до п. 5 ст. 105 Цивільного кодексу України строк заявлення кредитором своїх вимог до юридичної особи, що припиняється, починається вираховуватися з дня оприлюднення повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи.

З 01 січня 2016 року нова редакція Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» не врегульовує порядок оприлюднення повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи.

Відповідно до пункту 4 Порядку функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23 березня 2016 року № 784/5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 23 березня 2016 року за № 427/28557 [17], портал електронних сервісів забезпечує оприлюднення для вільного доступу повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи на підставі внесених до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських реформувань даних про перебування юридичної особи у процесі припинення, у тому числі даних про рішення щодо припинення юридичної особи, відомостей про комісію з припинення (ліквідатора, ліквідаційну комісію тощо) та про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або, органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредитором своїх вимог [18].

Відповідно до норм ст.105 ЦК України підприємство, суд або орган, що прийняв рішення про припинення підприємства, призначають комісію з

реорганізації підприємства, голову комісії та встановлюють порядок і строк заявлення кредитором своїх вимог до підприємства.

Виконання функцій комісії з реорганізації може бути покладено на орган управління підприємством.

До комісії з реорганізації моменту призначення переходять повноваження щодо управління справами підприємства. Голова комісії, її члени представляють інтереси підприємства у відносинах з третіми особами та виступають у суді від його імені.

Строк заявлення кредитором своїх вимог до підприємства не може становити менше двох і більше шести місяців з дня оприлюднення повідомлення про рішення щодо реорганізації підприємства.

Кожна окрема вимога кредитора, зокрема щодо сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, розглядається, після чого приймається відповідне рішення, яке надсилається кредитору не пізніше тридцяти днів з дня отримання підприємством відповідної вимоги кредитора.

Кредитор може вимагати від підприємства виконання зобов'язань яким не забезпечено, припинення або дострокового виконання зобов'язання, або забезпечення виконання зобов'язання, крім випадків, передбачених законом.

Це означає, що право кредитора юридичної особи, що припиняється вимагати припинення або дострокового виконання зобов'язань не є абсолютним і випадки коли кредитор буде позбавлений такого права передбачені законом, так наприклад, відповідно до ст. 26 Закону України «Про банк і банківську діяльність» [8] у разі реорганізації банку шляхом перетворення до таких правовідносин не застосовуються норми законодавства щодо припинення юридичної особи. Під час проведення реорганізації банку шляхом перетворення кредитори не мають права вимагати від банку припинення чи дострокового виконання зобов'язання. [19].

Якщо правонаступниками підприємства є декілька юридичних осіб і точно визначити правонаступника щодо конкретних обов'язків підприємства, що реорганізувалось, неможливо, юридичні особи - правонаступники несуть солідарну відповідальність перед кредиторами підприємства, що реорганізувалось. Учасники (засновники) реорганізованого підприємства, які відповідно до закону або установчих документів відповідали за його зобов'язаннями, відповідають за зобов'язаннями правонаступників, що виникли до моменту реорганізації підприємства, у такому самому обсязі, якщо більший обсяг відповідальності учасників (засновників) за зобов'язаннями правонаступників не встановлено законом або їх установчими документами.

Підприємство, що утворилося внаслідок виділу, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями підприємства, з якого був здійснений виділ, які згідно з розподільчим балансом не перейшли до підприємства, що утворилося внаслідок виділу. Підприємство, з якого був здійснений виділ, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями, які згідно з розподільчим балансом перейшли до підприємства, що утворилося внаслідок виділу. Якщо підприємств, що утворилися внаслідок виділу, два або більше, субсидіарну відповідальність вони несуть спільно з підприємством, з якого був здійснений виділ, солідарно.

Якщо після виділу неможливо точно встановити обов'язки особи за окремим зобов'язанням, що існувало у підприємства до виділу, підприємство, з якого здійснено виділ, та підприємства, що були створені внаслідок виділу, несуть солідарну відповідальність перед кредитором за таким зобов'язанням.

Після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія з реорганізації підприємства складає передавальний акт (у разі злиття, приєднання або перетворення) або розподільчий баланс (у разі поділу), який має містити положення про правонаступництво щодо майна, прав та обов'язків підприємства, що реорганізується шляхом поділу, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспоруються сторонами. Передавальний акт та

розподільчий баланс затверджуються підприємством або органом, який прийняв рішення про його реорганізацію, крім випадків, встановлених законом.

Якщо передавальний акт не дозволяє визначити правонаступника за зобов'язанням підприємства, а також якщо з передавального акта або інших обставин випливає, що при реорганізації недобросовісно розподілено активи та зобов'язання реорганізованих підприємств, що призвело до суттєвого порушення інтересів кредиторів, реорганізоване підприємство і створені в результаті реорганізації підприємства несуть солідарну відповідальність за таким зобов'язанням.

Не менш важливі і наслідки визнання недійсним рішення про реорганізацію юридичної особи. На вимогу учасників реорганізованих підприємств, а також інших осіб, які не є учасниками підприємства, якщо таке право їм надано законом. Зазначена вимога може бути пред'явлена до суду не пізніше ніж протягом трьох місяців після внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про початок процедури реорганізації, якщо інший термін не встановлено законом.

Визнання судом недійсним рішення про реорганізацію підприємства не тягне за собою ліквідації утвореного в результаті реорганізації підприємства, а також не є підставою для визнання недійсними угод, укладених таким підприємством.

У разі визнання рішення про реорганізацію підприємства недійсним до закінчення реорганізації, якщо здійснено державну реєстрацію частини підприємств, що створені в результаті реорганізації, правонаступництво настає тільки щодо таких зареєстрованих підприємств, в іншій частині права і обов'язки зберігаються за колишніми підприємством.

Особи, що сприяли прийняттю визнаного судом недійсним рішення про реорганізацію, зобов'язані солідарно відшкодувати збитки учаснику реорганізованого підприємства, що голосував проти прийняття рішення про реорганізацію або що не приймала участі в голосуванні, а також кредиторам

реорганізованого підприємства. Солідарно із такими відповідають підприємства, створені в результаті реорганізації на підставі оспорюваного рішення.

Якщо рішення про реорганізацію підприємства приймалося колегіальним органом, солідарна відповідальність покладається на членів цього органу, які голосували за прийняття такого рішення.

2.2. Припинення діяльності підприємства в результаті ліквідації

Процедура ліквідації підприємства регулюється багатьма законодавчими актами, зокрема Цивільним та Господарським кодексами України, законами України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців»[5], «Про господарські товариства»[6], «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»[9] та ін .

Ліквідація – це одна з форм припинення діяльності суб'єкта господарювання (юридичної особи).

Згідно зі ст. 104 ЦК України юридична особа припиняє свою діяльність шляхом ліквідації чи реорганізації. Так ось, при ліквідації діяльність припиняється без правонаступництва, тобто без переходу прав та зобов'язань юридичної особи, що ліквідується, до інших осіб. Отже, при ліквідації юридичної особи її права та обов'язки припиняються [20].

Реорганізація підприємства відрізняється від ліквідації тим, що під час її провадження майно, у тому числі права та зобов'язання, передаються іншому суб'єкту господарювання, який став правонаступником. Отже, при реорганізації юридичної особи її права та обов'язки переходять до іншої особи. Реорганізація може здійснюватися у вигляді: злиття, приєднання, поділу та перетворення.

Підприємство ліквідується за рішенням його учасників або органу підприємства, уповноваженого на це установчими документами, а також за рішенням суду.

Таким чином, підприємство може бути ліквідоване як в добровільному, так і примусовому порядку.

Процедура ліквідації юридичної особи починається з прийняття відповідного рішення про ліквідацію підприємства.

По-перше, таке рішення може самостійно прийняти власник (власники) підприємства – добровільна ліквідація. Дослівно за нормами ЦК України це звучить так: юридична особа ліквідується «за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами, у тому числі у зв'язку із закінченням строку, на який було створено юридичну особу, досягненням мети, для якої її створено, а також в інших випадках, передбачених установчими документами» [20].

По-друге, таке рішення може бути зумовлено чинним законодавством. Наприклад, якщо вартість чистих активів акціонерного товариства стає меншою від мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом, товариство підлягає ліквідації відповідно до п. 3 ст. 155 ЦК України). Згідно зі ст. 132 ЦКУ обов'язковій ліквідації (реорганізації чи зміні організаційно-правової форми господарювання) підлягає повне товариство у випадку, якщо в ньому залишився один учасник. Згідно зі ст. 139 ЦКУ командитне товариство при вибутті всіх вкладників також підлягає ліквідації (або перетворенню на повне).

По-третє, таке рішення може винести суд – примусова ліквідація. При цьому державна реєстрація юридичної особи визнається недійсною. Це може бути здійснено через допущені при створенні такої особи порушення, які не можна усунути, а також в інших випадках, установлених законом. Поширений приклад – скасування державної реєстрації фіктивних фірм у зв'язку зі здійсненням реєстрації на підставі загубленого документа, що посвідчує особу, або на підставну особу – засновника суб'єкта підприємницької діяльності.

По-четверте, ліквідація підприємства може здійснюватися у процесі визнання підприємства банкрутом згідно із Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Щодо кожного варіанта ліквідації підприємств виникає безліч запитань. Розглянемо варіант ліквідації підприємства за самостійним рішенням власника (власників).

Ліквідація підприємства за рішенням його власників допускається тільки за умови відсутності будь-яких заборгованостей перед державними фондами і бюджетом.

Наведемо у таблиці особливості прийняття рішення про ліквідацію у підприємств різних організаційно-правових форм [20].

Організаційно-правова форма	Рішення про ліквідацію		Примітки
	приймається	оформляється	
Приватне підприємство	Власником	Рішенням	
Товариство з обмеженою і додатковою відповідальністю	Зборами учасників	Протоколом зборів учасників	Рішення про ліквідацію приймається простою більшістю голосів учасників, за умови, що на них були присутні учасники (їх представники), котрі володіють сукупно понад 50 % голосів
Повне та командитне товариство	Зборами учасників товариства з повною відповідальністю	Протоколом зборів учасників	Рішення про ліквідацію приймається за загальною згодою всіх учасників

Акціонерне товариство	Загальними зборами акціонерів	Протоколом загальних зборів акціонерів	Рішення про ліквідацію приймається більшістю учасників не менше як у 3/4 голосів, якщо інше не встановлено законом, за умови, що у зборах брали участь акціонери, котрі володіють не менше 50 % голосів
-----------------------	-------------------------------	--	---

Аналогічно приймається рішення про призначення ліквідаційної комісії та затвердження ліквідаційного балансу.

Відповідно до п. 7 част.1 ст. 15 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» рішення про ліквідацію має містити відомості про персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії), її голову або ліквідатора, реєстраційні номери облікових карток платників податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), про порядок та строк заявлення кредитором своїх вимог.

Ліквідація підприємства здійснюється спеціально створеною комісією, у складі якої можуть бути кілька чоловік – ліквідаційною комісією, або однією людиною – ліквідатором.

При добровільній ліквідації ліквідаційна комісія створюється власником чи уповноваженою ним особою. При цьому, за рішенням таких осіб функції комісії можуть покладатися на орган управління такої юридичної особи (п. 3 ст.

105 ЦКУ). Що це означає? Те, що до складу ліквідаційної комісії увійдуть особи, які здійснюють управління підприємством, а функції з ліквідації підприємства виконуватимуться ними в межах їх трудових функцій. На невеликих підприємствах ліквідація може здійснюватися однією фізичною особою – ліквідатором, яким може бути директор підприємства [20].

Слід зазначити, що склад ліквідаційної комісії у разі добровільної ліквідації підприємства законодавчо не регламентовано. Як правило, до складу комісії входять, зокрема, керівник підприємства (як голова ліквідаційної комісії), головний бухгалтер та інші працівники підприємства. Також до нього може бути включено осіб зі сторонніх організацій (наприклад, фахівців з аудиторської чи юридичної фірми). При ліквідації підприємства, у статутному фонді якого є державна частка, до складу комісії обов'язково включається представник власника держмайна відповідного державного органу.

Бажано, щоб кількість осіб, які входять до складу ліквідаційної комісії, була непарною і становила не менше трьох чоловік, що зручно при підрахунку голосів з метою прийняття будь-яких рішень. Звичайно, це не стосується випадків, коли ліквідація здійснюється однією особою – ліквідатором.

Нормами част. 3 ст. 105 ЦК України передбачено, що від дня призначення ліквідаційної комісії до неї переходять усі повноваження щодо управління справами підприємства. Це дозволяє стверджувати, що така комісія є уповноваженим представником такого підприємства. Разом із тим слід мати на увазі, що комісія не має статусу юридичної особи, а підприємство, що ліквідується, в період її роботи статусу юридичної особи не втрачає.

Таким чином, усі операції підприємства, що ліквідується, оформляються безпосередньо на підприємство, у всіх документах використовуються реквізити підприємства. А ліквідатор або голова ліквідаційної комісії (члени комісії) є представником підприємства та працює від його імені.

Власник(и) підприємства у разі прийняття рішення про ліквідацію підприємства комісією з ліквідації повинні визначити строк для передачі такій комісії бухгалтерської та іншої документації підприємства, стосовно якого

прийнято рішення про ліквідацію, печатки та штампів, матеріальних та інших цінностей такого підприємства. Передачу повинні провести відповідні посадові особи. Якщо ж проведення ліквідації покладуть на орган управління, то у проведенні такої передачі потреби немає [20].

При добровільній ліквідації підприємства всі питання, у тому числі і стосовно оплати праці осіб, які залучаються до ліквідації, вирішує власник. У власника(ів) підприємства з членами ліквідаційної комісії (колегіальний орган) або ліквідатором (коли ліквідацією займається одна людина) можуть бути:

трудові відносини (якщо ліквідацію буде доручено органу управління підприємством чи директору);

цивільно-правові відносини (у решті випадків).

Отже, якщо ліквідацію провадить орган управління підприємством або директор, ліквідаційна процедура здійснюватиметься в межах їх трудових функцій. Тобто вони продовжуватимуть роботу в межах трудових відносин, що вже склалися, до повного закінчення ліквідаційної процедури. Слід зазначити, що цей варіант має істотні недоліки. По-перше, виплачувана зарплата підлягає оподаткуванню «за повною». По-друге, виникає необхідність подання звітності щодо «зарплатних» податків та зборів, тоді як у підприємства можуть бути можливості знятися з обліку як платника принаймні «зарплатних» внесків задовго до закінчення ліквідаційної процедури.

У решті випадків відносини між власником і членами ліквідаційної комісії або ліквідатором перебуватимуть у полі цивільно-правових відносин і регулюватимуться ЦК України. А оскільки це сфера договірних відносин, існує багато різних варіантів оформлення таких відносин.

Розглянемо деякі варіанти. При цьому, важливим буде факт того, чи оплачується діяльність ліквідатора або ліквідаційної комісії і чи є особа, яка провадить ліквідацію, суб'єктом підприємницької діяльності [20].

Якщо діяльність осіб, які займаються ліквідацією, оплачується, то, на наш погляд, найбільш прийнятний варіант, коли ліквідатор або голова ліквідаційної комісії матиме статус суб'єкта підприємницької діяльності. Чому? У такому

разі підприємство буде звільнено від обов'язку щодо нарахування і сплати податків та зборів з виплачуваного доходу і подання відповідної звітності (звичайно, якщо члени ліквідаційної комісії перебуватимуть у фінансових відносинах тільки з головою ліквідаційної комісії як суб'єктом підприємницької діяльності). Між власником(ами) та фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності укладається договір на надання послуг з ліквідації підприємства.

При іншому варіанті, коли ліквідатор або члени ліквідаційної комісії виступають як фізичні особи – громадяни, між такими особами та власником(ами) можуть укладатися договори підряду. При цьому саме підприємство, що ліквідується, має потурбуватися про нарахування та утримання податків і зборів з доходу, виплачуваного особам, які провадять ліквідацію підприємства, а також про подання відповідної звітності.

Про прийняте рішення про ліквідацію підприємства слід повідомити орган державної реєстрації (державного реєстратора) за місцезнаходженням підприємства.

Для цього державному реєстратору слід подати:

примірник оригіналу (ксерокопію, нотаріально посвідчену копію) рішення щодо припинення юридичної особи;

примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) документа, яким затверджено персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) або ліквідатора, реєстраційні номери облікових карток платників податків (або відомості про серію та номер паспорта – для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), строк заявлення кредитором своїх вимог, – у разі відсутності зазначених відомостей у рішенні учасників юридичної особи або відповідного органу юридичної особи [20].

На підставі вищевказаних документів державний реєстратор вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запис про рішення щодо припинення юридичної особи.

З дати внесення до Єдиного державного реєстру вищевказаного запису забороняється:

проведення державної реєстрації змін до установчих документів вказаної юридичної особи;

внесення змін до Єдиного державного реєстру щодо відомостей про відокремлені підрозділи;

проведення державної реєстрації юридичної особи, засновником (учасником) якої є юридична особа, яка ліквідується.

Про внесення вказаного запису до Єдиного державного реєстру державний реєстратор повідомляє орган статистики, Державної фіскальної служби, Пенсійного фонду України.

Публікація оголошення про прийняття рішення про ліквідацію здійснюється автоматично.

Дані про прийняття рішення щодо припинення юридичних осіб, відомості щодо яких містяться в Єдиному державному реєстрі, контролюючі органи отримують від державних реєстраторів у порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром та інформаційними системами Центрального контролюючого органу.

У разі прийняття рішення про припинення юридичної особи призначається та одночасно проводиться документальна позапланова перевірка юридичної особи та її не знятих з обліку відокремлених підрозділів.

За результатами проведення відповідних заходів у зв'язку з ліквідацією платника податків, але не пізніше дня закінчення строку заявлення кредитором своїх вимог відповідальні працівники таких підрозділів (органів) вносять до Єдиного банку даних юридичних осіб або підтверджують інформацію щодо наявності / відсутності заборгованості зі сплати податків і зборів [20].

Відповідно до Порядку взяття на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого Постановою Правління ПФУ № 21-6 від 27.09.2010 р. (п. 5), у разі отримання від державного реєстратора повідомлення про рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи, орган Пенсійного фонду в 10-денний термін проводить документальну перевірку платника щодо правильності нарахування та сплати єдиного внеску. На основі акта перевірки платник здійснює остаточні розрахунки.

За наявності заборгованості у платника, державна реєстрація якого припиняється, орган Пенсійного фонду України заявляє вимоги як кредитор у строки, передбачені у повідомленні про внесення запису до Єдиного державного реєстру щодо прийняття рішення засновників (учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи шляхом направлення голові ліквідаційної комісії, уповноваженій ним особі або ліквідатору довідки про борг за всіма видами платежів, а також документів, що підтверджують суми недоїмки (звіти платника, картки особових рахунків платника, рішення про застосування фінансових санкцій, акт перевірки тощо).

Орган Пенсійного фонду закриває справу платника єдиного внеску після остаточного погашення ним недоїмки зі сплати єдиного внеску та інших платежів. Реєстраційний номер знятого з обліку платника єдиного внеску надалі не використовується, його платежі враховуються органом Пенсійного фонду до кінця поточного року.

Слід зауважити якщо вартість майна підприємства є недостатньою для задоволення вимог кредиторів, підприємство ліквідується в порядку, встановленому Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Підприємство вважається ліквідованим від дня внесення відповідного запису про її ліквідацію до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

До настання цього моменту підприємство має затвердити ліквідаційний баланс і припинити всі свої права та обов'язки, у тому числі й щодо розрахунків з учасниками (засновниками) [20].

До виключення підприємства з Єдиного державного реєстру воно зобов'язане вести податковий та бухгалтерський облік. Так, згідно зі ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Податковий облік підприємство (в особі ліквідаційної комісії чи іншого органу, уповноваженого на проведення ліквідації підприємства) зобов'язане вести до моменту зняття його з обліку в податковому органі як платника податків. Це стосується і розрахунків з Пенсійним фондом. Отже, до моменту зняття з обліку юридичної особи як платника податків, зборів, обов'язкових платежів ліквідаційна комісія (ліквідатор) зобов'язана здійснювати розрахунок зобов'язань щодо таких податків, зборів, обов'язкових платежів, сплачувати їх і подавати відповідну звітність.

Таким чином, під час проведення ліквідації підприємства (ліквідаційних заходів) ведення бухгалтерського та податкового обліку на цьому підприємстві здійснюється в загальному порядку. У зв'язку з цим не варто забувати про обов'язок підприємства під час проведення ліквідації подавати фінансову та податкову звітність.

З'ясувати чи вистачає коштів для розрахунків з кредиторами виникне можливість не раніше закінчення строку для пред'явлення кредиторами вимог, який не може становити менше двох місяців із дати опублікування оголошення про ліквідацію.

Якщо надалі виявиться, що майна підприємства не вистачає для розрахунку з кредиторами, то в місячний строк від дня виявлення такої обставини комісія з

ліквідації (або власник підприємства-кредитора, якщо подібне виявлено до її створення) має звернутися до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство підприємства.

Наслідках прийняття рішення про ліквідацію підприємства, що зумовлюють його діяльність під час ліквідаційної процедури є:

підприємницька діяльність завершується закінченням технологічного циклу щодо виготовлення продукції в разі можливості її продажу;

строк виконання всіх грошових зобов'язань підприємства та зобов'язання щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів), повернення коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності вважається таким, що настав;

вимоги за зобов'язаннями підприємства, що виникли під час проведення ліквідації, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури.

З урахуванням цих особливостей і повинні провадитися інвентаризація, оцінка майна, розрахунки з кредиторами та учасниками.

При ліквідації підприємства обов'язковим є проведення інвентаризації. Це передбачено п. 12 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 (зі змінами). Проводити інвентаризацію потрібно перед складанням проміжного ліквідаційного балансу.

Проведення інвентаризації при ліквідації підприємства здійснюється в загальному порядку, передбаченому Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України 02.09.2014 № 879, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2014 за № 1365/26142. При цьому провадиться інвентаризація: основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, тобто всіх активів і зобов'язань.

Результати інвентаризації відображаються в бухгалтерському та податковому обліку в звичайному порядку. Особливу увагу варто звернути на:

відображення в обліку надлишків та нестач;
списання заборгованостей зі строком позовної давності, що минув.

Необхідність оцінки майна пов'язана з тим, що майно – одне із джерел погашення боргів перед кредиторами підприємства, що ліквідується.

При оцінці майна підприємства, що ліквідується, слід пам'ятати, що з моменту прийняття рішення про ліквідацію підприємства його активи та зобов'язання оцінюються виходячи з припущення, що діяльність цього підприємства припиняється і продовжуватися надалі не буде.

Оцінка майна підприємства, що ліквідується, полягає переважно у приведенні вартості активів до вартості їх можливої реалізації та визнанні додаткових зобов'язань (наприклад, вихідні допомоги працівникам) або зменшенні забезпечення для відшкодування майбутніх витрат (наприклад, на оплату відпусток працівників), що виникають у підприємства у зв'язку з прийняттям рішення про ліквідацію. Як правило, оцінці підлягають запаси, основні засоби та зобов'язання.

Слід зазначити, що при ліквідації державних, комунальних підприємств та підприємств (господарських товариств) із державною (комунальною) часткою майна оцінка майна повинна провадитися суб'єктами оцінної діяльності, які мають кваліфікаційне свідоцтво оцінювача. До послуг оцінювача обов'язково вдаватися і при проведенні переоцінки основних фондів для цілей бухгалтерського обліку.

При ліквідації підприємства іншої форми власності для оцінки його майна також можна скористатися послугами оцінювача. Однак у цьому випадку залучення оцінювача не є обов'язковим і здійснюється воно виключно за рішенням самого підприємства.

Відповідно до норм КЗпП з метою захисту найманих працівників підприємства, що ліквідується, передбачено певні правила стосовно порядку припинення трудових відносин із найманими працівниками.

Згідно з п. 1 ст. 40 КЗпП ліквідація підприємства (а точніше, прийняття рішення про ліквідацію) є підставою для розірвання власником чи

уповноваженим ним органом (комісією з ліквідації) трудового договору, укладеного на невизначений строк, а також строкового трудового договору до закінчення строку його дії.

У трудовій книжці у графі «Відомості... про припинення роботи із зазначенням причин» може бути зроблено такий запис: «Звільнений у зв'язку з ліквідацією підприємства. Підстава: п. 1 ст. 40 КЗпП». І звичайно ж, такий запис має здійснюватися на підставі наказу.

Трудові книжки (звичайно ж, оформлені належним чином) повинні видаватися працівникам у день їх звільнення. Також працівникам потрібно видати копію наказу (виписку з наказу) про їх звільнення (ст. 47 КЗпП).

Розірвання трудового договору в разі ліквідації підприємства не потребує згоди виборного органу первинної профспілкової організації (профспілкового представника) (ст. 43-1 КЗпП).

Про майбутнє звільнення працівників необхідно попередити заздалегідь – за два місяці до дати звільнення. З наказом їх необхідно ознайомити під розпис (що й буде фактом, що підтверджує повідомлення).

Інформація про ліквідацію підприємства надається, профспілкам. Профспілки мають право вносити пропозицію відповідним органам про перенесення строків або тимчасове припинення заходів, пов'язаних зі звільненням працівників.

Деякі категорії працівників, які звільняються у зв'язку з ліквідацією підприємства, підлягають обов'язковому працевлаштуванню. Це, зокрема: вагітні жінки та жінки, які мають дітей віком до трьох років, у тому числі й ті, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною (а в деяких випадках – до шести років), самотні матері за наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда. Причому законодавці потурбувалися про мотивацію власника чи уповноваженого ним органу до найшвидшого працевлаштування зазначених вище осіб. Так, на період їх працевлаштування за ними зберігається середня заробітна плата, але не більше трьох місяців від дня закінчення строкового трудового договору (ст. 184 КЗпП) [20].

У випадку звільнення працівників у зв'язку з ліквідацією підприємства кожному працівнику має виплачуватися вихідна допомога. Розмір допомоги повинен бути не менше середньомісячного заробітку працівника (ст. 44 КЗпП).

У разі ліквідації підприємства колективний договір діє протягом усього строку проведення ліквідації. Це означає, що всі виплати, соціальні гарантії та інші блага, передбачені колективним договором, повинні надаватися працівникам протягом усього періоду ліквідації підприємства.

Нормами ст. 116 КЗпП передбачено, що ліквідовуване підприємство має провести остаточні розрахунки з працівниками у день звільнення кожного з них. Підприємство повинне здійснити всі належні працівнику виплати (нараховані суми, у тому числі й суму вихідної допомоги) і видати трудову книжку. Якщо працівник у день звільнення не працював, то остаточний розрахунок із ним має бути проведено не пізніше наступного дня після пред'явлення таким звільненим працівником вимоги про розрахунок [20].

Відповідно до норм ст. 117 КЗпП за затримку остаточного розрахунку працівнику має виплачуватися компенсація (див. табл. нижче).

№ з/п	Спир про розмір виплат, що належать працівнику	Розмір компенсації
1	Відсутній	Працівнику виплачується середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку
2	Вирішений на користь працівника	Працівнику виплачується середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку

3	Вирішений на користь працівника частково	Розмір відшкодування визначає орган, що виніс рішення, по суті спора
---	--	--

Стягнення дебіторської заборгованості може здійснюватися паралельно з проведенням розрахунків із працівниками. Так, після проведення інвентаризації розрахунків стосовно кожного дебітора може оформлятися акт звіряння розрахунків.

Після оформлення актів звіряння розрахунків вони узгоджуються з дебіторами.

Спробуємо розібратися, коли який із ліквідаційних балансів повинен складатися.

Ліквідаційний баланс для фіскальної служби. Однією з умов зняття з обліку є надання до органу Державної фіскальної служби ліквідаційного балансу, складеного комісією з припинення (ліквідаційною комісією, ліквідатором) платника податків.

Здебільшого, фіскальною службою для проведення перевірки підприємства вимагається не просто баланс, а весь комплект фінансової звітності. Отже, ліквідаційний баланс, що подається до фіскального органу, правильно було б назвати «фінансовою звітністю підприємства, що ліквідується», щоб не виникало розбіжностей [20].

Насправді на дату прийняття рішення про ліквідацію підприємство може в комплекті фінансової звітності скласти звичайний баланс. Різниця лише в тому, що складено його буде не на кінець останнього дня звітного періоду, а на кінець дня прийняття рішення про ліквідацію (табл. нижче).

№ з/п	АКТИВ	Сума, грн.	№ з/п	ПАСИВ	Сума, грн.
-------	-------	------------	-------	-------	------------

I	Необоротні активи	I	Власний капітал
II	Оборотні активи	II	Забезпечення
III	Витрати майбутніх періодів	III	Довгострокові зобов'язання
		IV	Поточні зобов'язання
		V	Доходи майбутніх періодів
	БАЛАНС		БАЛАНС

До того ж ліквідовуване підприємство зобов'язане подати комплект річної фінансової звітності, до складу якої входить і баланс. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період від початку року і до моменту ліквідації. Так от, саме комплект звітності, розглянутий вище, і необхідно подавати до органів статистики [20].

У той же час згідно з термінологією ЦК України баланс, що входить до розглянутого вище комплекту фінансової звітності підприємства, яке ліквідується, названо проміжним ліквідаційним балансом (ст. 111 ЦК України).

Складається такий баланс після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторів, установленого власником(ами). До такого проміжного ліквідаційного балансу мають додаватися перелік пред'явлених кредиторами вимог та результати їх розгляду [20].

Безпосередньо ліквідаційний баланс складається після здійснення розрахунків з кредиторами. На цьому етапі ситуація може розвиватися таким чином:

підприємству не вистачає майна, щоб задовольнити всі вимоги кредиторів. На цьому етапі ліквідаційна процедура закінчується (крім випадків звернення стягнення на майно учасників). При цьому власник(и) підприємства не поверне вкладені у підприємство кошти;

підприємство задовольнило всі вимоги кредиторів. Майно, що залишилося в цьому випадку, підлягає передачі учасникам підприємства (якщо інше не встановлено засновницькими документами або законом). Ліквідаційний баланс, що складається для цього, наведено в табл. нижче.

№ з/п	АКТИВ	Сума, грн.	№ з/п	ПАСИВ	Сума, грн.
I	Необоротні активи		I	Власний капітал	
II	Оборотні активи				
	БАЛАНС			БАЛАНС	

Після проведення розрахунків з учасниками у підприємства не повинно залишитися ніяких коштів. Це твердження є очевидним. Воно ґрунтується на п. 4 ст. 111 ЦК України, в якому і йдеться про передачу такого майна учасникам. А оскільки коштів на підприємстві не залишається, то валюта балансу (активів і пасивів) дорівнюватиме нулю (табл. нижче)

№ з/п	АКТИВ	Сума, грн.	№ з/п	ПАСИВ	Сума, грн.
	БАЛАНС	0		БАЛАНС	0

Етапи, на яких складаються розглянуті вище баланси, та їх економічне значення і зміст:

1)	проміжний ліквідаційний баланс	ліквідаційний баланс в комплекті фінансової звітності для податкової інспекції після затвердження рішення про ліквідацію;
2)	ліквідаційний баланс	після погашення вимог кредиторів;
3)	«нульовий» ліквідаційний баланс	ліквідаційний баланс для товариств після розрахунків з учасниками.

До фіскального органу подається тільки один ліквідаційний баланс – на дату прийняття рішення про ліквідацію у вигляді комплексу річної фінансової

звітності. Надалі ні ліквідаційний баланс, ні «нульовий» ліквідаційний баланс до органів фіскальної служби для зняття підприємства з обліку як платника податків подаватися не повинні [20].

Після розрахунків з кредиторами на підприємстві можливе виникнення таких ситуацій, за яких:

вартість майна перевищує заборгованість перед засновниками щодо внесків до статутного капіталу;

вартості майна вистачає для погашення заборгованості перед засновниками щодо внесків до статутного капіталу;

вартості майна не вистачає для погашення заборгованості перед засновниками щодо внесків до статутного капіталу.

Ще раз повторимося: майно, що залишається після задоволення вимог усіх кредиторів підприємства, що ліквідується, передається його учасникам, якщо інше не встановлено засновницькими документами підприємства або законом. Отже, проведення розрахунків з учасниками є заключним етапом ліквідації підприємства.

Решта майна (коштів) підприємства, що ліквідується:

передається власнику або використовуються за його дорученням, розподіляються між учасниками (акціонерами) товариства в порядку, передбаченому Законом про госптовариства і засновницькими документами.

Майно підприємства, що залишилося після проведення розрахунків з кредиторами, розподіляється між учасниками пропорційно їх часткам у статутному фонді. Майно, передане товариству учасниками у користування, повертається в натуральній формі без винагороди .

Рішення про розподіл майна приймається зборами учасників (засновників) та оформляється протоколом зборів, у якому відображається порядок розподілу коштів товариства (кому, скільки, в якій формі тощо).

У разі виникнення спорів щодо виплати заборгованості товариства його грошові кошти не підлягають розподілу між учасниками до моменту вирішення спору або до моменту отримання кредиторами відповідних гарантій [20].

Останньою стадією ліквідації підприємства є проведення державної реєстрації припинення юридичної особи внаслідок її ліквідації.

Для цього голова ліквідаційної комісії або уповноважена ним особа після закінчення процедури ліквідації, яка передбачена законом, але не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами, подають державному реєстраторові документів, передбачених законом для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в установленій законом строк [20].

Останнім часом одним з найактуальніших питань є ліквідація підприємства - боржника з метою списання наявної заборгованості контрагента, що не погашається тривалий час або, більш того, є безнадійною, а часто, банкрутство підприємства - це єдина можливість стягнути заборгованість.

Банкрутство підприємства - це визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше, як через вживання ліквідаційної процедури.

Якщо підприємство є неплатоспроможним або неспроможним відповідно застосовується одна з процедур банкрутства (розпорядження майном, санація, ліквідація).

Основним завданням процедури розпорядження майном є забезпечити права кредиторів шляхом встановлення контролю за майновою масою боржника. Центральною фігурою цієї процедури є призначений судом розпорядник майна, на якого і покладається виконання даного завдання.

Під санацією слід розуміти систему заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємств, боргів і капіталу та (або) зміну організаційно-правової форми та

виробничої структури боржника. Тобто санація застосовується до боржника, платоспроможність якого підлягає відновленню [21].

Процедура ліквідації підприємства шляхом визнання його банкрутом застосовується у випадку, якщо суб'єкт підприємницької діяльності неспроможний виконати після настання встановлених строків грошові зобов'язання перед кредиторами, в тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інші види загальнообов'язкового державного соціального страхування, податків і зборів.

Справи про банкрутство підвідомчі господарським судам і розглядаються ними за місцезнаходженням боржника.

Заява про порушення справи про банкрутство подається у письмовій формі боржником або кредитором до відповідного господарського суду.

Ліквідація підприємства шляхом визнання його банкрутом доцільна у випадках, коли підприємство знаходиться дійсно в скрутному фінансовому положенні.

РОЗДІЛ 3. Припинення діяльності редакцій державних і комунальних друкованих засобів масової інформації

3.1 Реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації

Нормами Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» [22] (далі – Закон) визначений механізм реформування друкованих засобів масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є органи державної влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування, і редакцій друкованих засобів масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є органи державної влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування.

Згідно із Законом реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій здійснюється у два етапи: перший - згідно з переліком друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 848, та другий - не реформованих на першому етапі.

Відповідно до норм Закону реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій здійснюється у такий спосіб:

1. Вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції - у разі відсутності у майні редакції державного (комунального) майна [22].

Вихід органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції у разі відсутності у майні редакції державного (комунального) майна оформляється договором, що укладається між органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого

самоврядування, що є засновниками (співзасновниками), та правонаступниками (у тому числі трудовим колективом редакції) відповідно до вимог цивільного законодавства. Зазначений договір, який обов'язково має містити умови забезпечення функціонування друкованого засобу масової інформації, збереження його назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості, є підставою для подання правонаступниками заяви про переєстрацію друкованого засобу масової інформації в порядку, визначеному Законом.

2. Вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з перетворенням редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання із збереженням назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості друкованого засобу масової інформації [22].

Перетворення редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання здійснюється відповідно до Цивільного і Господарського кодексів України .

Розподіл часток майна між засновниками (співзасновниками) суб'єкта господарювання здійснюється за рішенням загальних зборів суб'єкта господарювання з урахуванням балансової вартості майна .

У разі виходу із складу засновників (співзасновників) суб'єкта господарювання його частка майна, отримана ним під час реформування редакції, не підлягає поверненню зазначеному засновнику (співзасновнику), а розподіляється між іншими засновниками суб'єкта господарювання.

3. Вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з подальшою приватизацією майна редакції, що перебуває у державній чи комунальній власності, відповідно до законодавства з питань приватизації, якщо трудовий колектив редакції не подає

протягом встановленого Законом строку пропозиції про свою участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації [22].

4. Перетворення друкованих засобів масової інформації, заснованих центральними органами виконавчої влади, в офіційні друковані видання.

Друковані засоби масової інформації, засновані центральними органами виконавчої влади, можуть перетворюватися в офіційні друковані видання за рішенням їх засновників (співзасновників).

У разі якщо центральні органи виконавчої влади є засновниками (співзасновниками) кількох друкованих засобів масової інформації, в офіційне друковане видання може бути перетворений лише один із таких друкованих засобів масової інформації. Реформування інших друкованих засобів масової інформації здійснюється в інший спосіб, передбачений Законом.

Рішення про реформування друкованого засобу масової інформації та редакції приймається їх засновниками (співзасновниками) за участю трудового колективу.

Трудовий колектив редакції має пріоритетне право у визначенні способу реформування.

Трудовий колектив редакції на загальних зборах приймає рішення щодо своєї участі у реформуванні друкованого засобу масової інформації та редакції і подає засновникам (співзасновникам) пропозицію стосовно способу реформування.

Засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції у місячний строк після надходження пропозиції трудового колективу редакції приймають рішення про реформування та про спосіб реформування, яке доводиться до відома трудового колективу та надсилається центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, для внесення до Зведеного переліку об'єктів реформування та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації [22].

У разі якщо трудовий колектив редакції не повідомив про свою участь у реформуванні протягом строку, визначеного частиною другою цієї статті, засновники (співзасновники) відповідного друкованого засобу масової інформації та редакції приймають рішення про реформування самостійно [22].

Також засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції приймають рішення про припинення випуску друкованого засобу масової інформації та діяльності редакції якщо приватизація майна редакції в установленому Законом порядку не відбулася.

Такі рішення засновників (співзасновників) у місячний строк з дня їх прийняття публікуються у відповідному друкованому засобі масової інформації.

Управління майном редакцій державних друкованих засобів масової інформації до завершення реформування здійснюється уповноваженими органами управління, що є їх засновниками (співзасновниками), відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» [23].

Управління майном редакцій комунальних друкованих засобів масової інформації до завершення реформування здійснюється їх засновниками (співзасновниками).

Органам державної влади, іншим державним органам та органам місцевого самоврядування, що є засновниками (співзасновниками) редакцій, забороняється проводити операції, наслідком яких може стати відчуження майна редакцій, зокрема його продаж, обмін та застава, встановлення іпотеки, безоплатна передача та реалізація для погашення заборгованості, передача в оренду, внесення його до статутних (складених) капіталів суб'єктів господарювання, передача в управління та проведення операцій з борговими вимогами і зобов'язаннями (факторинг).

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, проводить моніторинг процесу реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій з метою забезпечення їх функціонування,

збереження назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, забезпечує складення, ведення та оновлення Зведеного переліку об'єктів реформування на підставі інформації, що подається засновниками (співзасновниками) друкованих засобів масової інформації та редакцій.

У Зведеному переліку об'єктів реформування зазначається інформація про:

- 1) засновників (співзасновників) друкованих засобів масової інформації та редакцій;
- 2) приміщення, в яких розташовані редакції;
- 3) перелік майна, що перебуває на балансі редакції;
- 4) джерела фінансування редакцій;
- 5) рішення засновників (співзасновників) стосовно способу реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій [22].

3.2. Припинення діяльності Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»

Під час проходження практики у Державній службі України з питань праці я ознайомився з наступним.

Відповідно до Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. № 96 (зі змінами) [24], Державна служба України з питань праці (Держпраці) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики, і який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду, а також

з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, на випадок безробіття (далі - загальнообов'язкове державне соціальне страхування) в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб [24].

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності»[23] Держпраці як уповноважений орган управління об'єктами державної власності приймає рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію підприємств, установ та організацій, заснованих на державній власності.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 347-р «Про віднесення цілісних майнових комплексів державних підприємств та установ до сфери управління Державної служби з питань праці»[25] Державне підприємство «Редакція журналу «Охорона праці» належить до сфери управління Держпраці.

Державне підприємство «Редакція журналу «Охорона праці» знаходиться у переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 848 [26].

Керуючись нормами Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» [22], постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 848, підпунктом 12 пункту 11 Положення про Державну службу України та рішенням загальних зборів трудового колективу Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» (додаток А) Держпраці виданий наказ «Про реорганізацію Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» (додаток Б).

Цим наказом:

встановлено, що:

Державне підприємство «Редакція журналу «Охорона праці» реорганізується шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці»;

Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці» є правонаступником всіх прав та обов'язків, пов'язаних з діяльністю Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» ;

у процесі реформування, майно (крім приміщень і земельних ділянок), що на момент набрання чинності Законом України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» що перебуває на балансі Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» (майно надане Державному підприємству «Редакція журналу «Охорона праці» засновниками (співвласниками) у користування, та майно, придбане трудовим колективом Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»), підлягає передачі у власність Товариству з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці» безоплатно, за умови забезпечення ним функціонування журналу «Охорона праці», збереження його назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості;

строк заявлення кредитором своїх вимог до Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» два місяці з дня оприлюднення повідомлення про рішення щодо реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці».

Створено комісію з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці».

Надано доручення комісії з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»:

затвердити План заходів з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»;

забезпечити інвентаризацію та оцінку майна Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» з метою подальшою передачею його на баланс Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці» відповідно до вимог чинного законодавства та надати Держпраці відповідні матеріали;

забезпечити приймання-передачу на баланс Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці» майна, активів та пасивів ДП «Редакція журналу «Охорона праці» відповідно до затвердженого Акта приймання передачі майна;

попередити в установленому порядку працівників Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» про реорганізацію і забезпечити дотримання їх гарантій, передбачених законодавством про працю;

завершити заходи з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» до 01 вересня 2017 року.

Відповідно до зазначеного наказу Держпраці затверджений План заходів з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» (далі – ДП «Редакція журналу «Охорона праці») (додаток В).

Планом заходів з реорганізації ДП «Редакція журналу «Охорона праці» передбачено:

протягом 3-х днів від дати реєстрації наказу Держпраці «Про реорганізацію Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» надати письмове повідомлення державному реєстратору про те, що юридична особа перебуває у процесі припинення;

за 3 місяці до запланованого вивільнення працівників повідомити профспілкову організацію про реорганізацію підприємства та можливе наступне вивільнення працівників;

підготувати проект структури та штатного розпису підприємства, що утвориться після реорганізації;

не пізніше ніж за 2 місяці до можливого вивільнення здійснити персональне (під розпис) попередження про реорганізацію ДП «Редакція

журналу «Охорона праці» шляхом перетворення в ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці» та подальшим вивільнення працівників згідно вимог КЗпП.

Слід зазначити, що відповідно до п.1 част. 1 ст. 40 КЗпП трудовий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані власником або уповноваженим ним органом лише у випадках змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації, реорганізації, банкрутства або перепрофілювання підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників. Нормами статті 36 КЗпП передбачено, що У разі зміни власника підприємства, а також у разі його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) дія трудового договору працівника продовжується. Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 част. 1 ст. 40).

Не пізніше ніж за 2 місяці до можливого вивільнення працівників подати до Центру зайнятості «Звіт про заплановане вивільнення працівників» ф. № 4-ПН (план);

протягом 3-х дні від дати внесення до ЄДРПОУ відомостей про перебування у процесі реорганізації звернутись до Державної фіскальної служби та органу Пенсійного фонду України з метою одержання довідки про відсутність заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та довідки про відсутність заборгованості;

протягом 2-х місяці з дня оприлюднення повідомлення про рішення щодо реорганізації ДП «Редакція журналу «Охорона праці» здійснити виявлення дебіторської заборгованості та заявлення свої вимог до перед боржниками ДП «Редакція журналу «Охорона праці»;

в термін до 6 – ти місяців з моменту оприлюднення повідомлення про рішення щодо реорганізації ДП «Редакція журналу «Охорона праці» погасити вимоги кредиторів;

утворити Комісію з інвентаризації майна ДП «Редакція журналу«Охорона праці» з метою подальшої передачі активів та пасивів на баланс ТОВ "Редакція журналу«Охорона праці»;

провести інвентаризації майна ДП "Редакція журналу «Охорона праці»;

провести оцінку майна ДП "Редакція журналу «Охорона праці»;

за 15 календарних днів до запланованого звільнення працівників підготувати та надати профспілковій організації подання на кожного працівника, який відмовився від пропозиції щодо працевлаштування, з зазначенням дати його звільнення, для отримання згоди профспілки на звільнення;

не раніше ніж через два місяці від дати попередження про скорочення посади здійснити звільнення працівників, які відмовились від запропонованих посад (з виплатою вихідної допомоги у розмірі середнього місячного заробітку);

Протягом 10 календарних днів з дня вивільнення кожного працівника надати в Центр зайнятості звітів про фактичне вивільнення працівників (ф. № 4-ПН (факт));

у 3-денний термін з моменту погашення кредиторської та дебіторської заборгованості переформити або закрити рахунки в банківських установах та в органах ДКС;

здійснити передачу документації до архіву ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці» чи архівних установ;

у 3-денний термін з моменту погашення кредиторської та дебіторської заборгованості скласти Акт приймання-передачі майна;

у 3-денний термін з моменту складання Акту приймання-передачі майна затвердити його;

у 3-денний термін з моменту затвердження передавального акту звернутись до державного реєстратора про внесення до Єдиного державного реєстру запису про припинення діяльності ДП «Редакція журналу «Охорона праці»;

в триденний строк з моменту отримання виписк з ЄДРПОУ про виключення ДП «Редакція журналу «Охорона праці» передати її до ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці», знищити печатки ДП «Редакція журналу «Охорона праці» та повідомити Держпраці про виключення з ЄДРПОУ ДП ДП «Редакція журналу «Охорона праці»; тощо.

Відповідно до вимог норм Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» [22] реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій здійснюється у два етапи: перший - протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом та другий - протягом наступних двох років.

На першому етапі здійснюється реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, організовується підвищення кваліфікації працівників таких редакцій, а також складається Зведений перелік об'єктів реформування.

До переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, що підлягають реформуванню на першому етапі, порядок формування якого визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, включаються друковані засоби масової інформації та редакції, що звернулися з відповідними клопотаннями до зазначеного органу.

Враховуючи зазначене ДП «Редакція журналу «Охорона праці» звернулося до Державного комітету телебачення і радіомовлення України з клопотанням про включення редакції журналу «Охорона праці» ДП «Редакція журналу «Охорона праці» до переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, що підлягають реформуванню на першому етапі (додаток Г).

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 848 затверджений Перелік друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі, де під пунктом 236 значиться ДП «Редакція журналу «Охорона праці» (Додаток Д).

Комісією з реорганізації ДП «Редакція журналу «Охорона праці» (далі-Комісія з реорганізації) здійснені всі заходи передбачені Планом заходів щодо реорганізації ДП «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці» (далі-ТОВ«Редакція журналу «Охорона праці»).

Керуючись ст.ст. 107, 108 Цивільного кодексу України Комісією з реорганізації складений передавальний акт ДП «Редакція журналу «Охорона праці» до правонаступника ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці» про те, що всі зобов'язання ДП «Редакція журналу «Охорона праці» перед кредиторами та боржниками, усі права та обов'язки, а також усі активи і пасиви (крім приміщень і земельних ділянок), що на момент набрання чинності Законом України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» перебувало на балансі ДП «Редакція журналу «Охорона праці», у зв'язку з перетворенням, переходять у власність до правонаступника – ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці» (Додаток Е).

Крім того, до правонаступника – ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці», передається організаційно-розпорядча документація в теках, яка велася на ДП «Редакція журналу «Охорона праці», а саме, бухгалтерські, кадрові, податкові та інші документи, правочини, створені у процесі діяльності ДП «Редакція журналу «Охорона праці», архівні документи ДП «Редакція журналу «Охорона праці», а також печатки та штампи ДП «Редакція журналу «Охорона праці». Передавальний акт затверджений Держпраці та переданий державному реєстратору для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відповідної інформації.

Комісія з реорганізації вчинила всі передбачені законодавством дії стосовно порядку перетворення юридичної особи - ДП «Редакція журналу «Охорона праці» у ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці».

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті дослідження сформульовано такі висновки:

1. Розробники ГК та ЦК України через низку обставин уникали використання терміну «реорганізація». Вони виходили з того, що, по-перше, не всі форми реорганізації (зокрема, виділу) мають слідством припинення юридичної особи. По-друге, у багатьох країнах світу під реорганізацією юридичної особи, розуміються будь-які важливі зміни в її існуванні, причому такі зміни у більшості випадків не пов'язані з припиненням юридичної особи. Відмова розробників від терміну «реорганізація» і встановлення лише переліку конкретних форм передбачало подальший розвиток законодавства відносно всебічного регулювання відносин, що виникають при злитті, приєднанні, розділенні та виділі. Проте з часом термін «реорганізація» повернувся до чинної редакції ЦК України та широко використовується в інших законодавчих актах.

2. Реорганізація юридичної особи (підприємства) завжди тягне виникнення правонаступництва (навіть не будучи пов'язаною з припиненням її діяльності у разі виділу). У цьому полягає її принципова відмінність від ліквідації юридичної особи (підприємства), при якій ніякого наступництва в правах і обов'язках не виникає, бо вони, як і їх суб'єкт - юридична особа (підприємство), підлягають припиненню.

3. Припинення юридичної особи (підприємства), в результаті реорганізації переслідує цілі, які можна об'єднати у дві великі групи. Перша - це інтереси держави. Переважно ці інтереси пов'язані з розвитком конкуренції і обмеженням монополістичної діяльності. Друга група-це інтереси комерційної діяльності. До цієї групи слід віднести і цілі релігійного, суспільно-політичного, соціально-культурного і економічного життя, залежно від виду юридичних осіб.

4. Чинному законодавству України відомі дві форми припинення юридичних осіб (підприємств), які розрізняються за правовими наслідками -

ліквідація і реорганізація. Ліквідація - це така форма припинення юридичної особи (підприємства), при якій вона перестає існувати зі всіма належними їй правами і наявними у неї обов'язками. Реорганізація - це форма припинення юридичної особи (підприємства), при якій змінюється правосуб'єктність юридичної особи (підприємства), та виникає правонаступництво, обсяг якого залежить від виду реорганізації. Реорганізація може здійснюватися у формі злиття, приєднання, поділу, виділу чи перетворення.

5. При визначенні моменту правонаступництва при реорганізації юридичних осіб (підприємств), має враховуватись зв'язок підписання передавального акта та/або розподільчого балансу та наступної реєстрації припинення юридичної особи (підприємства). При цьому обсяг прав правонаступників юридичної особи (підприємства), яка припиняється шляхом реорганізації, визначається на підставі передавального акту або розподільчого балансу.

6. Юридична особа (підприємство) ліквідується: за рішенням її учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами, в тому числі у зв'язку із закінченням строку, на який було створено юридичну особу, досягненням мети, для якої її створено, а також в інших випадках, передбачених установчими документами; за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути, за позовом учасника юридичної особи або відповідного органу державної влади; за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи в інших випадках, встановлених законом, - за позовом відповідного органу державної влади.

7. Ліквідація юридичної особи (підприємства) в умовах ведення бізнесу в Україні розглядається як легальний спосіб уникнути відповідальності за борговими зобов'язаннями. Так само сприймається та використовується процедура оголошення банкрутом. Втім, такі тенденції підлягають корегуванню для повернення визначального сенсу та призначення вказаних процедур.

8. Визначення моменту припинення юридичної особи (підприємства) має не тільки матеріально-правове, але й процесуальне значення. Внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, та фізичних осіб — підприємців та громадських формувань про припинення юридичної особи (підприємства), припиняє її права та обов'язки, в тому числі процесуальні. При цьому у разі припинення юридичної особи (підприємства), внаслідок приєднання, злиття вказаний момент державної реєстрації має принципове значення для розподілу прав та обов'язків таких юридичних осіб (підприємств), та визначення їх процесуальних правонаступників. В умовах дії принципу верховенства права допустимі окремі відступи від загальних правил з відповідним обґрунтуванням таких процесуальних рішень для справедливого розподілу обов'язків та забезпечення реального виконання прийнятих на себе зобов'язань юридичною особою (підприємством), яка припиняється.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Припинення юридичних осіб за цивільним законодавством України Д.В. Жеков// Одеса - 2015 / електронний ресурс URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1899/Жеков%20Д.В..pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40, стаття 356 із наступними змінами).
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18, стаття 144 із наступними змінами).
4. Господарський процесуальний кодекс України від від 05.07.2001 № 2539-III (Відомості Верховної Ради України , 1992, № 6, ст.56 із наступними змінами).
5. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31, стаття 263 із наступними змінами).
6. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1708-III (Відомості Верховної Ради України, 1991, N 49, ст.682 із наступними змінами).
7. Закон України «Про акціонерні товариства» від 30.04.2010 № 2154-VI (Відомості Верховної Ради України, 2008, N 50-51, ст.384 із наступними змінами).
8. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121 - III (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5, стаття 30 із наступними змінами).
9. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 31, стаття 440 із наступними змінами).
10. Закон України «Про підприємства України» від 27.03.1991 (Відомості Верховної Ради, 1991 № 24, ст. 272 зі змінами)

11. Господарське право : Підручник Задихайло Д.В.- Харків: Право, 2012 – с. 101-111.
12. Цивільне право: навчальний посібник, Н.Д. Красіліч, Л.М. Іваненко, 2015 - с. 35 – 36
13. Наказ Міністерства юстиції від 18.11.2016 № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 листопада 2016 р. за № 1500/29630 (зі змінами).
14. Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 «Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010».
15. Реорганізація юридичних осіб: теоретико-правові аспекти / Л. В. Сіщук // Приватне право і підприємництво.-2015.- С. 32
16. Бондар Наталія Миколаївна// Відомості із сайту TRN.ua. URL:<https://www.trn.ua/articles/2771/>
17. Порядок функціонування порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 23 березня 2016 року № 784/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23 березня 2016 року за № 427/28557
18. Оприлюднення інформації єдиного державного реєстру (ЄДР) // Відомості із сайту <http://www.victorija.ua/novyny/oprylyudnennya-rishennya-shhodo-prypynennya-yurydychnoyi-osoby-pozytsiya-min-yustu.html>
19. Адвокат Вадим Вікторович Прокопенко\| Науково-практичний коментар до ст.107 Цивільного кодексу України \| електронний ресурс: Адвокатская компанія Прокопенко и партнери, URL: <http://jurists.org.ua/civil-law/2696-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-107-civlnogo-kodeksu-ukrayini.html>
20. Процедура ліквідації підприємства// Відомості із сайту Західна консалтингова група. URL: <https://zkg.ua/protsedura-likvidatsiji-pidpryjemstva/>

21. Ліквідація підприємств // Відомості із сайту pravoedelo.com.ua. URL: <http://pravoedelo.com.ua/ua/services/247-likvidaciya-predpriyatii>

22. Закон України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» від 24.12.2015 № 917-VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 3, стаття 34 із наступними змінами).

23. Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, стаття 456 із наступними змінами).

24. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» (Офіційний вісник України, 2015 р., № 21, стаття 564) (зі змінами).

25. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 347 «Про віднесення цілісних майнових комплексів державних підприємств та установ до сфери управління Державної служби з питань праці». (Урядовий кур'єр офіційне видання 28.05.2015., № 94).

26. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 848 «Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі» (Офіційний вісник України, 2016 р., № 94, стаття 3081).

27. Постанова Правління Пенсійного фонду України від 27.09.2010 № 21-6 «Про затвердження Порядку взяття на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27 жовтня 2010 за № 995/18290.

28. Наказ Міністерства фінансів України 02.09.2014 № 879 « Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2014 за № 1365/26142.

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.1998 № 914 «Про Типовий статут казенного підприємства» (Офіційний вісник України, 1998 р., № 24, стаття 891) (зі змінами).

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.1998 № 987 «Про перетворення державних підприємств у казенні» (Офіційний вісник України, 1998 р., № 26, стаття 953) (зі змінами).

31. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 9, стаття 344) (зі змінами).

32. Закону України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI (Відомості Верховної Ради України, 2013р., № 32, стаття 409 із наступними змінами).

33. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 № 2782-XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, стаття 1 із наступними змінами).

34. Кодекс законів про працю України від від 10.12.71 № 322-VIII (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., Додаток до № 50 із наступними змінами).

35. Жеков Д.В. До питання про припинення юридичних осіб / Д.В. Жеков // Юридичний вісник - 2013. - № 4.

36. Жеков Д.В. Понятіе реорганізації юридического лица: законодательный и доктринальный подходы [Електронний ресурс] / Д.В. Жеков // Jurnalul juridic national: teorie și practica (Национальный юридический журнал: теория и практика (Республика Молдова). —,2014. - № 4 (8). [Режим доступу]: <http://jurnalaljuridic.in.Ua/archive/2014/4/20.pdf>.

37. Жеков Д.В. правонаступництво як елемент реорганізації юридичної особи / Д.В. Жеков // Актуальні проблеми держави та права : зб. наукових праць. Вин. 74. - Одеса : Юрид. літ-ра, 2014.

38. Жеков Д.В. Види реорганізації юридичних осіб за цивільним законодавством України [Електронний ресурс] / Д.В. Жеков // Юридичний науковий електронний журнал - електронне наукове видання юридичного

факультету ДВНЗ «Запорізький національний університет» - 2014. - № 4.
[Режим доступу]: http://lsej.org.ua/4_2014/22.pdf.

39. Жеков Д.В. До питання про підстави ліквідації юридичної особи та їх класифікація / Д.В. Жеков // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». -2014. - № 28.

40. Жеков Д.В. Поняття юридичної особи та її ознаки/ Д.В. Жеков // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки».-2014.- № 4.-Т. 1.

41. Жеков Д.В. До питання про реорганізацію та ліквідацію юридичних осіб // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м.' Ужгород, 28 лютого - 1 березня 2014 р. - Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2014.

42. Жеков Д.В. До питання про природу юридичної особи / Д.В. Жеков Н Актуальні проблеми цивілістики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 21 листопада 2014 р.).-Одеса: Фенікс, 2014. -С. 264-267.

43. Жеков Д.В. До питання про захист прав кредиторів при припиненні юридичної особи/ Д.В. Жеков // II Літні наукові читання : збірник центра наукових публікацій. - К. : Центр наукових публікацій, 2.014. Ю.Жеков Д.В. Визначення моменту припинення юридичної особи (процесуальний аспект) / Д.В. Жеков // Актуальні питання реформування правової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 5-6 вересня 2014 р. - Дніпропетровськ : ГО «Правовий світ», 2014.

44. Котяш Л. П. Державна реєстрація юридичних осіб, як об'єкт адміністративно-правового регулювання // Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. №4.

45. Юридична особа: поняття та види // Відомості із сайту REESTRATOR.KIEV. URL:<http://reestrator.kiev.ua/legal-entity>.

46. Галуцько В.В. Правознавство : навчальний посібник : в 6 частинах. К: Університет «Україна», 2013. Ч.

47. Блащук Т. Організаційно-правові форми юридичних осіб у сучасному цивільному праві// Підприємництво, господарство і право. Науково-практичний господарсько-правовий журнал, 2011., № 8.

48. Цивільний кодекс України: Закон від 01.01.2004. № 435-IV, редакція від 19.07.2017 . URI: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page3>.

49. Безбабік О. Поняття та правосуб'єктність юридичних осіб як суб'єктів підприємницької діяльності// Юридичний журнал. Видавнича організація "ЮСТІНІАН", 2011р., №9(51)

50. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України: від 02.03.2015 р. № 222-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19/paran129#n129> .

51. Белінгіо В. Адміністративна відповідальність суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців // Відомості із сайту PGP-JOURNAL. 2016. URI: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/12/26.pdf>.

52. Щербина В. С. Господарське право: Підручник – 3-те вид., перероб. і доповн. - К.: Юринком Інтер, 2013

53. Про розгляд скарг у сфері державної реєстрації: постанова Кабінету Міністрів від 25 грудня 2015р. – № 1128.

54. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 29, ст.389 із наступними змінами).

55. Основи права України/ за редакцією професора В.Л. Ортинського. - Видання друге, доповнене і перероблене. - Львів: Оріяна - Нова, 2012. Анонс. Новини міністерства // Відомості із сайту Мін'юсту. 2017. URL: <https://minjust.gov.ua/ua/news/48867>.

56. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань// Відомості із сайт Укрдержреєстра.URL:<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/5e5c3d5e7094dbbf612da8051>

18565c9/edynyy_derzhavnyy_reestr_yurydychnyh_osib_fizychnyh_osib__pidpryemciv_ta_gromadskyh_formuvan/.

57. Безбабик О. Поняття та правосуб'єктність юридичних осіб як суб'єктів підприємницької діяльності // Юридичний журнал. Видавнича організація "ЮСТІНІАН", 2010 р., №9.

58. Постанова Кабінету Міністрів України " Про надання послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у скорочені строки " від 25 грудня 2015 р. № 1133.

59. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 2-е вид., перероб. і допов. / За заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини; Кол. авт.: О. А. Беяневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина та ін. - К.: Юрінком Інтер, 2011.

60. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2008.

61. Юрій М. Ф. Людина і світ : підручник. К.: Дакор, 2006.

62. Шепетько С. А. Юридична особа як суб'єкт адміністративного делікту // Держава та регіони. Сер. Право. 2012.

63. Третьяков С.І., Попов О.І., Здовбицька Я.Г., Мислінська С.А., Татарінова Н.Є., Котелевська С.П. Практичний посібник з питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців / К.: Держкомпідприємництво, ДВНЗ «Українська академія бізнесу та підприємництва». 2010 (видання дев'яте, доопрацьоване).

64. Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Наказ Мін'юсту України від 18.11.2016. № 3268/5 // Офіційний вісник України. 2016. № 90.

65. Про затвердження Змін до форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Наказ Міністерства юстиції України від 06.05.2016 № 1327/5 // Офіційний вісник України. 2016. № 85.

66. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб –

підприємців та громадських формувань: Наказ Міністерства юстиції України від 02.11.2016. № 3150/5.

67. Про врегулювання відносин, пов'язаних зі статусом державного реєстратора: Наказ Міністерства юстиції України від 29.12.2015. № 2790/5 // Офіційний вісник України. 2016. № 1.

68. Про внесення змін до Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу: Наказ Мін'юсту від 19.11.2015. № 2310/5 <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-andorders/ministry-ofjustice.html?start=8>.

69. Нікітін В. В. Адміністративноправовий статус державних (публічних) реєстраторів в Україні. дис. кандидата юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 207 с.

70. Невмержицька Н. О. Уніфікація як спосіб удосконалення законодавства // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2014. № 4.

71. Котяш Л. П. Форми адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо державної реєстрації юридичних осіб в Україні // Прикарпатський юридичний вісник. 2015.

72. Деякі питання застосування принципу мовчазної згоди: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 77 // База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/77-2010-%D0%BF>.

73. Виконання функцій державного реєстратора. Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців // Відомості із сайту Апарату Волинської облдержадміністрації. 2016. URL: <http://www.kamadm.gov.ua/upravlinnia-iustytysii-informuie/item/3291-vykonannia-funktsii-derzhavnoho-reiestratora-administratyvnyi-zbir-za-188-derzhavnu-reiestratsiiu-rechovykh-prav-na-nerukhome-maino-ta-ikh-obtiazheniurydychnykh-osib-ta-fizychnykh-osib-pidprijemtsiv>.

74. Булгакова І. Господарське законодавство України: Посібник/ Ірина Булгакова,; Академія адвокатури України, Школа адвокатської підготовки. - К.: Прецедент, 2012.

75. Пташник В. Проблеми припинення юридичної особи в результаті реорганізації // Юр.газета. - №6 (42) 15 квітня 2010 року.

76. Борисова В.І. Юридичні особи за законодавством України // Матеріали II Міжнародної студентської науково-і практичної; конференції студентів та аспірантів. - Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011.

77. Господарське право України. Навчальний посібник / Несинова С.В., Воронко В.С., Чебикіна Т.С. за заг. ред. С. В. Несинової. – К.: Центр учбової літератури, 2012.

78. Господарське право: Підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасницька, А.В. Смітюх; за заг. ред. О. П. Подцерковного. – Харків: Одісей, 2010.

79. Цивільне право України: Підручник / Дзера О. В., Боброва Д. В., Довгерт А. С., Кузнєцова Н. С. / К.: Юрінком Інтер, 2009 р.

Додаток А

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ «ОХОРОНА ПРАЦІ»**

02100, м. Київ-100, вул. Попудренка, 10/1,
тел./факс (044) 558-74-11. E-mail: mail@ohoronapraci.kiev.ua

№ _____

**Голові Державної служби України
з питань праці
Чернезі Роману Тарасовичу**
вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601

ПРОПОЗИЦІЯ

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» **подаємо пропозицію** трудового колективу редакції журналу «Охорона праці» стосовно способу реформування.

На зборах трудового колективу редакції журналу «_____» від _____ року, прийнято рішення щодо участі трудового колективу редакції у реформуванні друкованого засобу масової інформації та редакції, а також способу реформування друкованого засобу масової інформації та редакції (протокол зборів у додатку).

Відповідно до пункту другого частини першої статті 3 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», на зборах трудового колективу прийнято рішення про реформування шляхом виходу органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з перетворенням редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання із збереженням назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості друкованого засобу масової інформації.

Виходячи з вимог вищезазначеного Закону, та згідно з вимогами абзацу другого частини першої і частини третьої статті 4 Закону, просимо у визначений законодавством строк (один місяць) після надходження цієї пропозиції:

- прийняти рішення про реалізацію пріоритетного права трудового колективу про спосіб реформування друкованого засобу масової інформації та редакції, а також про вихід з засновників редакції журналу «_____» Державного комітету України по нагляду за охороною праці (правонаступник: Державна служба України з питань праці),
- надіслати це рішення трудовому колективу редакції за адресою:
_____

Продовження додатку А

- надіслати це рішення центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах (Державному комітету телебачення і радіомовлення України) для внесення до Зведеного переліку об'єктів реформування, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації (Міністерству юстиції України).

Доводимо до відома, що колектив прийняв рішення реформуватись в першому етапі (стаття 2 Закону) та уповноважив на ведення переговорів і укладання угод від імені трудового колективу головного редактора журналу

Також інформуємо, що на виконання «Дорожньої карти реформування», розробленої Держкомтелерадіо, Національною спілкою журналістів України та Асоціацією місцевої преси, про рішення трудового колективу взяти участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації та редакції нами поінформовано Державний комітет телебачення і радіомовлення України.

Додаток:

Протокол зборів трудового колективу Державного підприємства
«_____» № _____ від _____ року на 4 арк.

Головний редактор

Продовження додатку А

**ПРОТОКОЛ № 1
зборів трудового колективу****Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»**

від _____ року

м. Київ

« ____ » _____ року

По списку членів трудового колективу: _____ чол.

Присутні на Зборах: _____ чол.

Відсутні з поважних причин відпустки, хвороба тощо) – _____ чол.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗБОРІВ:

1. Про обрання головуючого та секретаря Зборів трудового колективу Державного підприємства редакція журналу « _____ ».

2. Про обрання лічильної комісії Зборів трудового колективу Державного підприємства редакція журналу « _____ ».

3. Про участь трудового колективу у реформуванні друкованого засобу масової інформації - журналу « _____ » та редакції журналу « _____ » та спосіб реформування.

4. Про реформування друкованого засобу масової інформації - журналу « _____ » та редакції журналу « _____ » у першому етапі реформування.

5. Про наділення повноваженнями на ведення переговорів і укладання угод від імені трудового колективу редакції журналу « _____ » Державного підприємства «Редакція журналу « _____ ».

Продовження додатку А**1. По першому питанню:****Слухали:**

Інформацію про обрання головуючого та секретаря Зборів трудового колективу Державного підприємства редакція журналу «_____».

Ухвалили:

1. Обрати головуючим на Зборах трудового колективу Державного підприємства «Редакція журналу «_____» - _____.

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одногосно.

2. Обрати секретарем Зборів трудового колективу – _____.

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одногосно.

2. По другому питанню:**Слухали:**

Інформацію про обрання відповідального по підрахунку голосів на Зборах трудового колективу Державного підприємства «_____».

Ухвалили:

Обрати відповідального за підрахунок голосів Зборів трудового колективу – _____.

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Продовження додатку А

Рішення прийнято одногосно.

3. По третьому питанню:**Слухали:**

Інформацію щодо прийнятого Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації».

Обговорено механізм та особливості реформування друкованих засобів масової інформації, роль та місце трудового колективу, порядок та способи реформування.

Запитань не поступило.

Ухвалили:

Відповідно до статті 3 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» прийняти участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації журнал «_____» та редакції журналу «_____».

Подати Державній службі України з питань праці (засновнику) відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» *пропозицію щодо реформування друкованого засобу масової інформації журнал «Охорона праці» та редакції журналу «Охорона праці», реформування якого запропоновано здійснити у спосіб, визначений пунктом другим частиною першою статті 3 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації»:*

вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з перетворенням редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання із збереженням назви, цільового

Продовження додатку А

призначення і тематичної спрямованості друкованого засобу масової інформації.

Направити відповідну пропозицію до Державної служби України з питань праці (засновника).

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одногосно.

4. По четвертому питанню:**Слухали:**

_____, який запропонував згідно з Законом України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» прийняти участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації журнал «_____» та редакції журналу «_____» у першому етапі реформування.

Ухвалили:

За результатами обговореного питання прийняти участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації журнал «_____» та редакції журналу «Охорона праці» згідно з частиною першою статті другої Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» та у першому етапі реформування – протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом.

Звернутися з клопотаннями до Державного комітету телебачення і радіомовлення України (центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах) щодо внесення до подання до Кабінету Міністрів України друкованого засобу масової інформації журнал «_____» та редакції журналу «_____» у першому етапі

Продовження додатку А

реформування відповідно до Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації».

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одностайно.

5. По п'ятому питанню:

Слухали:

Інформацію про визначення уповноваженої особи на право ведення переговорів, укладення угод, виступати стороною угод між трудовим колективом і Державною службою України з питань праці (засновником) та представляти інтереси трудового колективу редакції журналу «_____» Державного підприємства «Редакція журналу «_____» з інших питань, пов'язаних з реформуванням Державного підприємства «Редакція журналу «_____» - редакції журналу «_____».

Ухвалили:

1. Від імені трудового колективу редакції журналу «_____», наділити _____ повноваженнями на ведення переговорів і укладання угод між трудовим колективом і Державною службою України з питань праці (засновником) та представляти інтереси трудового колективу редакції журналу «_____» Державного підприємства «Редакція журналу «_____» з інших питань, пов'язаних з реформуванням Державного підприємства «Редакція журналу «_____» - редакції журналу «_____».

Голосували «за» - _____, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одностайно.

Головуючий на зборах

Секретар зборів

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ**НАКАЗ**

Київ

№ _____

Про реорганізацію**Державного підприємства****"Редакція журналу "Охорона праці"**

Відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, законів України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації", "Про управління об'єктами державної власності", "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань", постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 848 "Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі" та підпункту 12 пункту 11 Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Реорганізувати Державне підприємство "Редакція журналу " _____ " (місцезнаходження: _____, ідентифікаційний код _____) (далі – ДП "Редакція журналу " _____ ") шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю "Редакція журналу " _____ " (далі – ТОВ "Редакція журналу " _____ ").
2. Створити комісію з реорганізації ДП "Редакція журналу " _____ " у складі згідно з додатком.

Продовження додатку Б

3. Визначити місцезнаходження ТОВ "Редакція журналу " _____ " за адресою: _____.
4. У процесі реформування, майно (крім приміщень і земельних ділянок), що на момент набрання чинності Законом України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації" перебувало на балансі ДП "Редакція журналу " _____ " (майно, надане ДП "Редакції журналу " _____ " засновниками (співзасновниками) у користування, та майно, придбане трудовим колективом ДП "Редакція журналу " _____ ")), передати у власність ТОВ "Редакція журналу " _____ " безоплатно, за умови забезпечення функціонування друкованого засобу масової інформації, збереження його назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості.
5. Установити, що ТОВ "Редакція журналу " _____ " є правонаступником всіх прав та обов'язків, пов'язаних з діяльністю ДП "Редакція журналу " _____ ".
6. Голові комісії з реорганізації ДП "Редакція журналу " _____ " (_____):
  - 6.1. затвердити План заходів з реорганізації ДП "Редакція журналу " _____ ";
  - 6.2. визначити строк заявлення кредитором своїх вимог до ДП "Редакція журналу " _____ " - два місяці з дня оприлюднення повідомлення про рішення щодо реорганізації ДП "Редакція журналу "Охорона праці" шляхом перетворення у ТОВ "Редакція журналу " _____ ";
  - 6.3. встановити, що заявлення кредитором своїх вимог до ДП "Редакція журналу " _____ " та їх розгляд здійснюється у порядку, визначеному законодавством;
  - 6.4. забезпечити інвентаризацію та оцінку майна ДП "Редакція журналу " _____ " з метою подальшої передачі його на баланс ТОВ "Редакція журналу " _____ " відповідно до вимог чинного законодавства та надати Держпраці відповідні матеріали;
  - 6.5. забезпечити приймання-передачу на баланс ТОВ "Редакція журналу " _____ " майна, активів та пасивів ДП "Редакція журналу "Охорона праці" відповідно до затвердженого Акта приймання-передачі майна;
  - 6.6. попередити в установленому порядку працівників ДП "Редакція журналу " _____ " про реорганізацію, передбачену пунктом 1 цього наказу, і забезпечити дотримання їх гарантій, передбачених законодавством про працю;
  - 6.7. завершити заходи з реорганізації ДП "Редакція журналу " _____ " до _____ року та інформувати Держпраці;
  - 6.8. інформувати Держпраці до 10 числа кожного місяця, наступного за звітним, про стан реорганізації ДП "Редакція журналу " _____ " згідно цього наказу.
7. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

Р. Чернега

Продовження додатку Б

Додаток до
наказу Державної служби
України з питань праці
від _____ № _____

Склад комісії з реорганізації Державного підприємства

«Редакція журналу « _____ »

№ з/п	ПІБ	Посада
1	2	3
Голова комісії з реорганізації:		
1		_____ ДП «Редакція журналу « _____ » (реєстраційний номер облікової картки – фізичної особи платника податків –)
Члени комісії з реорганізації:		
1		_____ ДП «Редакція журналу « _____ » (реєстраційний номер облікової картки – фізичної особи платника податків –)
2		_____ ДП «Редакція журналу « _____ » (реєстраційний номер облікової картки – фізичної особи платника податків –)
3		_____ Держпраці (реєстраційний номер облікової картки – фізичної особи платника податків –)
4		_____ Держпраці (реєстраційний номер облікової картки – фізичної особи платника податків –)

Додаток В

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ «ОХОРОНА ПРАЦІ»****Н А К А З**

м. Київ

№ _____

**Про затвердження Плану заходів з реорганізації
ДП "Редакція журналу "Охорона праці"**

Керуючись вимогами Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, законів України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації", "Про управління об'єктами державної власності", "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань", постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 848 "Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі" та підпункту 12 пункту 11 Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 (зі змінами) та наказу Державної служби України з питань праці від _____ № _____ "Про реорганізацію Державного підприємства " _____ "

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План заходів з реорганізації ДП " _____ " (далі – План заходів), що додається.
2. Голові комісії з реорганізації (_____), членам комісії з реорганізації (_____), інспектору з кадрів – секретарю (_____) забезпечити виконання Плану заходів у встановлені строки.
3. Інформувати Держпраці до 10 числа кожного місяця, наступного за звітним, про стан реорганізації ДП " _____ ".
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова комісії з реорганізації

Продовження додатку В**ВНЕСЕНО:**

Член комісії з реорганізації

(_____)

ПОГОДЖЕНО:

Член комісії з реорганізації

(_____)

Інспектор з кадрів – секретар

Продовження додатку В

Додаток до наказу
Державного підприємства
"Редакція журналу "Охорона праці"
від _____ № _____

План заходів з реорганізації ДП "Редакція журналу "Охорона праці"

№ з/п	Заходи	Термін	Виконавець
1.	Письмове повідомлення державного реєстратора про те, що юридична особа перебуває у процесі припинення	3 дні від дати реєстрації наказу (дата)	
2.	Надання профспілкової організації повідомлення про реорганізацію підприємства та можливе наступне вивільнення працівників	дата (за 3 місяці до запланованого вивільнення працівників)	
3.	Підготувати проект структури та штатного розпису ТОВ "Редакція журналу " _____ "	дата	
4.	Персональне (під розписку) попередження про реорганізацію ДП "Редакція журналу " _____ " шляхом перетворення в ТОВ "Редакція журналу " _____ " (зміна організаційно-правової форми) та подальшим вивільнення працівників згідно вимог КЗпП	дата (не пізніше ніж за 2 місяці до запланованого вивільнення)	
5.	Надання працівникам ДП "Редакція журналу " _____ " пропозицій щодо працевлаштування в ТОВ "Редакція журналу " _____ "	Протягом двох місяців від дати попередження про вивільнення	
6.	Подання до Центру зайнятості «Звіту про заплановане вивільнення працівників» ф. № 4-ПН (план)	Не пізніше ніж за 2 місяці до вивільнення працівників	
7.	Звернення до державної фіскальної служби та органу Пенсійного фонду України з метою одержання довідки про відсутність заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) та довідки про відсутність заборгованості	3 дні від дати внесення до ЄДРПОУ відомостей про перебування у процесі реорганізації (за потреби)	

8.	Виявлення вимог кредиторів ДП "Редакція _____" журналу	Не менше 2 –х місяців та не більше 6 – ти місяців з моменту оприлюднення повідомлення (дата)	Продовження додатку В
9.	Заявлення кредиторами свої вимог до ДП "Редакція _____" та їх розгляд	Не менше 2 –х місяців та не більше 6 – ти місяців з моменту оприлюднення повідомлення (дата)	
10.	Виявлення дебіторської заборгованості та заявлення свої вимог до перед боржниками ДП "Редакція _____" журналу	2 місяці з моменту оприлюднення повідомлення (дата)	
11.	Погашення вимог кредиторів	Не більше 6 – ти місяців з моменту оприлюднення повідомлення	
12.	Забезпечити утворення Комісії з інвентаризації майна ДП "Редакція журналу _____" з метою подальшої передачі активів та пасивів на баланс ТОВ "Редакція журналу _____"	до дата	
13.	Проведення інвентаризації майна ДП "Редакція _____" журналу	з _____ по _____	
14.	Забезпечити проведення належної оцінки майна ДП "Редакція журналу _____"	до дата	
15.	Підготовка та надання в профспілкову організацію подання на кожного працівника, який відмовився від пропозиції щодо працевлаштування, з зазначенням дати його звільнення, для отримання згоди профспілки на звільнення	За 15 календарних днів до запланованого звільнення працівників	
16.	Звільнення з роботи працівників, які відмовились від працевлаштування в ТОВ "Редакція журналу _____" (з виплатою вихідної допомоги у розмірі середнього місячного заробітку)	Не раніше ніж через два місяці від дати попередження про вивільнення	

17.	Надання в Центр зайнятості звітів про фактичне вивільнення працівників (ф. № 4-ПН (факт))	Протягом 10 календарних днів з дня вивільнення кожного працівника	Продовження додатку В
18.	Переоформлення або закриття рахунків в банківських установах та в органах ДКС	3-денний термін з моменту погашення кредиторської та дебіторської заборгованості	
19.	Передача документації до архіву ТОВ "Редакція журналу "Охорона праці" чи архівних установ	до 01.04.2017	
20.	Складання Акта приймання-передачі майна	3-денний термін з моменту погашення кредиторської та дебіторської заборгованості (дата)	
21.	Затвердження Акта приймання-передачі майна	3-денний термін з моменту його складання	
22.	Звернення до державного реєстратора про внесення до Єдиного державного реєстру запису про припинення юридичної особи	3-денний термін з моменту затвердження передавального акту	
23.	Передача виписки з ЄДРПОУ про виключення ДП "Редакція журналу _____" до ТОВ "Редакція _____" журналу "_____ " та знищення печатки ДП "Редакція журналу _____"	В триденний строк з моменту отримання виписки	
24.	Повідомлення Держпраці про виключення з ЄДРПОУ ДП "Редакція _____" журналу "_____"	В триденний строк з моменту отримання виписки	
25.	Вжити інших заходів для завершення процесу реорганізації ДП "Редакція журналу _____" відповідно до вимог чинного законодавства	до дата	
26.	Завершити заходи з реорганізації ДП "Редакція журналу _____"	до дата	

Член комісії з реорганізації
(_____)

Додаток Г

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ «ОХОРОНА ПРАЦІ»**

02100, м. Київ–100, вул. Попудренка, 10/1,
тел/факс (044) 558-74-11. E-mail: mail@ohoronapraci.kiev.ua

№ _____

**Голові Державного комітету телебачення
і радіомовлення України**

О.І.НАЛИВАЙКУ

01001, м. Київ, вул. Прорізна, 2

Шановний Олегу Ігоровичу!

Державне підприємство «_____» відповідно до частини третьої ст. 2 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» звертається до Вас з клопотанням про включення редакції журналу «_____» Державного підприємства «_____» до переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, що підлягають реформуванню на першому етапі.

Додатки:

1. Копія Свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (Серія _____ № _____ від _____ року) на 1 арк. в 1 прим.;
2. Копія рішення трудового колективу Державного підприємства «_____» про участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації та редакції (протокол № 1 зборів трудового колективу Державного підприємства «_____» від _____ року) на 4 арк. в 1 прим.;
3. Копія рішення Державної служби України з питань праці – засновника (співзасновника) редакції журналу «_____» Державного підприємства «_____» про реформування друкованого засобу масової інформації та редакції (лист Держпраці від _____ № _____) на 1 арк. в 1 прим.;
4. Довідка щодо відсутності заборгованості із податків та обов'язкових платежів, ліквідування заборгованості із заробітної плати та виконання інших фінансових зобов'язань від _____ № _____ на 1 арк. в 1 прим.

З повагою
Уповноважений зборами
трудоного колективу _____

Додаток Д

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВАвід 23 листопада 2016 р. № 848
Київ**Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій,
реформування яких здійснюється на першому етапі**

Відповідно до частини другої статті 2 Закону України “Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити перелік друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі, що додається.

Прем'єр-міністр України

В.ГРОЙСМАН

Інд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2016 р. № 848

ПЕРЕЛІК
друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких
здійснюється на першому етапі

Вид і назва друкованого засобу масової інформації	Серія та номер свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації	Код згідно з ЄДРПОУ	Назва редакції друкованого засобу масової інформації
---	--	---------------------	--

м. Київ

234. Газета “Пенсійний кур’єр” КВ 7064

31406759

державне підприємство
“Інформаційний центр
персоніфікованого обліку
Пенсійного фонду України”

Продовження додатку Д

235.	Журнал “Вісник Пенсійного фонду України”	КВ 8101	31406759	державне підприємство “Інформаційний центр персоналізованого обліку Пенсійного фонду України”
236.	Журнал “Охорона праці”	КВ 1496	21601181	державне підприємство “Редакція журналу “Охорона праці”
237.	Газета “Ваше здоров’я”	КВ 8202	13687369	ТОВ “Редакція газети “Ваше здоров’я”
238.	Журнал “Фінансовий контроль”	КВ 20299-10099ПР	37499058	державне підприємство “Державне управління комплексного забезпечення”
239.	Журнал “Землевпорядний вісник”	КВ 19802-9602ПР	34491904	державне підприємство “Редакція журналу “Землевпорядний вісник”
240.	Журнал “Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України”	КВ 15763-4235ПР	00032767	Антимонопольний комітет України
241.	Журнал “Адміністративне судочинство. Судова практика у адміністративних справах”	КВ 17324-6094ПР	23725929	ТОВ “Видавничий дім “ІН ЮРЕ”
242.	Журнал “Правові висновки Верховного Суду України”	КВ 20574-10374Р	23725929	ТОВ “Видавничий дім “ІН ЮРЕ”
243.	Журнал “Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах”	КВ 17277-6047ПР	23725929	ТОВ “Видавничий дім “ІН ЮРЕ”
244.	Журнал “Лікарська справа” (“Врачебное дело”)	КВ 21727-11627ПР	37814783	ТОВ “Інформаційно-науковий центр “Лікарська справа”

Додаток Е**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Голова Державної служби

України з питань праці

_____ Р. Т. Чернега

«__» _____ 2018р.

ПЕРЕДАВАЛЬНИЙ АКТ**(акт приймання-передачі майна)****Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці»
до правонаступника Товариства з обмеженою відповідальністю****«Редакція журналу «Охорона праці»****станом на "___" _____ 2018р. на 9:00 годину**

Ми, що нижче підписалися, члени Комісії з реорганізації Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці», яка створена відповідно до наказу Державної служби України з питань праці від _____ № ____ «Про реорганізацію Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці», на виконання вимог Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» та постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 848 «Про затвердження переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, реформування яких здійснюється на першому етапі», у складі:

Голова Комісії з реорганізації:

_____ – виконуючий
обов'язки головного редактора ДП «Редакція
журналу «Охорона праці» (реєстраційний номер
облікової картки – фізичної особи платника
податків – _____).

Члени комісії з реорганізації:

_____ - головний бухгалтер ДП
«Редакція журналу «Охорона праці» (реєстраційний

Продовження додатку Е

номер облікової картки – фізичної особи платника податків – _____).

_____ - юристконсульт
ДП «Редакція журналу «Охорона праці»
(реєстраційний номер облікової картки – фізичної
особи платника податків – _____).

_____ - заступник
начальника управління – начальник відділу
нормативно – правового забезпечення управління
юридичного забезпечення Держпраці
(реєстраційний номер облікової картки – фізичної
особи платника податків – _____).

_____ - головний
спеціаліст відділу планування та консолідованої
звітності управління бухгалтерського обліку та
фінансово-господарського забезпечення Держпраці
(реєстраційний номер облікової картки – фізичної
особи платника податків – _____).

Керуючись статтею 107, 108 Цивільного кодексу України, склади цей акт про те, що всі зобов'язання Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» перед кредиторами та боржниками, усі права та обов'язки, а також усі активи і пасиви (крім приміщень і земельних ділянок), що на момент набрання чинності Законом України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації») перебувало на балансі ДП «Редакція журналу «Охорона праці», у зв'язку з перетворенням, переходять у власність до правонаступника – Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці», а саме:

<p>НАЗВА РАХУНКУ БАЛАНСУ</p>	<p>ДАНІ БАЛАНСУ ДП "РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ "ОХОРОНА ПРАЦІ"</p>	<p>Примітка (розшифрування статей в розрізі бухгалтерських рахунків в окремих додатках)</p>
-------------------------------------	---	--

	АКТИВ	ПАСИВ	Продовження додатку Е
ОСНОВНІ ЗАСОВИ			
Балансова (залишкова вартість)			
Знос (амортизація) основних засобів			
Первісна вартість основних засобів			
НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ			
Балансова (залишкова вартість)			
Знос (амортизація) нематеріальних активів			
Первісна вартість нематеріальних активів			
ІНШІ НЕОБОРОТНІ МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ			
Балансова (залишкова вартість)			
Знос (амортизація) інших необоротних матеріальних активів			
Первісна вартість інших необоротних матеріальних активів			
Відстрочені податкові активи			
Виробничі запаси			
Малоцінні та швидкозношувані предмети			
Виробництво			
Готова продукція			
Товари			
Дебіторська заборгованість :			
Розрахунки з покупцями та замовниками			
Розрахунки з постачальниками за товари, послуги, роботи			
Розрахунки за претензіям			
Розрахунки з різними дебіторами			

Розрахунки із податками і зборами			Продовження додатку Е
ГРОШІ ТА ІХ ЕКВІВАЛЕНТИ			
Інші оборотні активи			
СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ			
КАПІТАЛ У ДООЦІНКАХ			
ДОДАТКОВИЙ КАПІТАЛ			
РЕЗЕРВНИЙ КАПІТАЛ			
НЕРОЗПОДІЛЕНИЙ ПРИБУТОК			
Поточні зоб'язання:			
Розрахунки з оплати праці			
Кредиторська заборгованість за одержаними авансами			
Розрахунки з бюджетом			
Інші поточні зобов'язання			
Поточні забезпечення (резерв відпусток			
РАЗОМ			

Крім того, до правонаступника – Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці», передається організаційно-розпорядча документація в теках, яка велася на Державному підприємстві «Редакція журналу «Охорона праці», а саме, бухгалтерські, кадрові, податкові та інші документи, правочини, створені у процесі діяльності Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці», архівні документи Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці», а також печатки та штампи Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці».

Комісія з припинення юридичної особи вчинила всі передбачені законодавством дії стосовно порядку перетворення юридичної особи - Державного підприємства «Редакція журналу «Охорона праці» у Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція журналу «Охорона праці».

Голова Комісії з реорганізації: _____

Члени комісії з реорганізації: _____

_____

_____

_____